

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 24.

Plymouth, Pa., 13 d. Birželio (June) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainymą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinczių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį, dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“ in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & Co. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Sereda, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metu \$10,00
Viena eilute smulkiom raidem 25c
Uz colį vieną sykį garsinant 010c
Pajieszkojimai: uz vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius [uz vieną dolerį] 100c

Pinigai kitaip nesiunčia, kaip tik per MONEY ORDER, arba registravotose gromatose, ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & Co.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugyszių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visu kialiū geriausiu ir greičiausiu laivu

Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę nepražutų ir kūr greičiausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis

Po TOKIU ADRESU

J. J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviezių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypą }
{ L. V. gelžkelio }

Keleiviams geriause nakvune.

PRZESZLO 25 LAT
uzywaja wszystkie narody swiata

REUMATYZM,

NEURALGIE i podobne choroby,
wyrobiany na podstawie szcistych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCYNYCH,
szlawny Dr. RICHTERA
„KOTWICZNY“

PAIN EXPELLER.

NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE“ za markę ochronną
F. A. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.

31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
18 filii. Własne fabryki szkła.
25 ct. 150 ct. Uznaje go i poleca:
najszlawniejsi lekarze, wlasziciele szkadów artecznych duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.

DR. RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym szrodkiem na kolki niestrawnosć, choroby szlądka.

Daktarka. Johanna Zelviene.

Vienintele lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Uzlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szviezi rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi uzlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

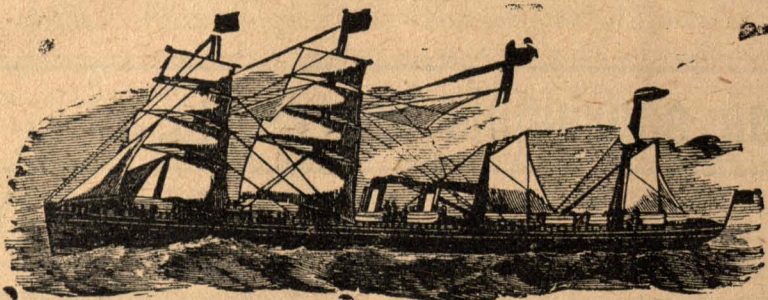
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuviszkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdam tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSWAN NAME MUZIKA VIS YRA

Už \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajų. HOME MUSIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Grajiya taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra isdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip

vargonai. Grajiya visas dainas, kurios palinksmina senus ir sergancius Bovija visą draugystę gražiausiais valcais, polkomis, kadriilais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiariškų dainų. Linkswan bova vaikams. Ji grajiya per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai apdyvytinas isradimas. Tukstancius paliudijimų turime nū užganėdintų pirkėjų. „Teip daug visai nesitikėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. KASZTUOJA TIKTAI \$6,00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusiusim jums gaė \$3,00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai pirsidūda. Atsiuskite už 2 ct. markę dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND NO MONEY WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us, and we will send you OUR HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50 your freight agent our

and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$8.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

BWARE OF IMITATIONS by unknown concerns offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. **THE BURDICK** has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

SOLID QUARTER SAWED OAK DROP DESK CABINET, piano polished, closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. **GUARANTEED** the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. **IT COSTS YOU NOTHING** those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. **WE TO RETURN YOUR \$15.50** if at any time within three months you say you are not satisfied. **ORDER TO-DAY. DON'T DELAY.** (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.**

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame isdirba geriause ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geiaant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszky.

Todėlgi perkantieje ir pardavėjai (karcziamnikai) visados reikalaukite Lietuviszko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, fall panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the Celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolze felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 600 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.** **OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED** if you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$100,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS** at \$22.00 and up; **PIANOS**, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.)**, Fulton, Desplains and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

visokias knygas,

lietuviszkas, taip drasiszkas kaipo ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaipo tai: „Varpa“, Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygų ir laikraszczius ant paziuros prisineziu dovanai. Užprasiant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir pingus prisiusiti. *Jurgis Lapinas*
Tilžeje — Tilsit
Ostpr. Germany.

Kasnori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragauti. tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Pl mouth, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame isdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALŲ ELIŲ ir PORTERĮ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninjkas.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— Szveicarijoi tapo įkurtas „Susivienijimas Lietuviszkos Jaunuomenės užrubežyje”.

— Paryžiuje pradėjo iszeiti naujas laikrasztis prancuziszkoje kalboje „Le Moniteur des Nationalites” paskirtas reikalams visokių tautų. Lietuviai tame laikrasztyje gali talpinti savo rasztus ir tuomi suvest į pažintį lietuvius su kitoms tautoms. Adresas toks: „Du Moniteur des Nationalites”, 257, rue Saint-Honore, Paris, France.

— „Ukininkas” raszė, kad maskolizska cenzura perleidžianti nekalto turinio lietuviszkasknygas, dabar vėl p. Maskauckas raszo (23 num., „Lietuvos”), kad siuntęs apsergėtai knygą „Mokslas apie žemę ir kitus svietus” bei „Kalendorių” ir apturėjęs tas, kam buvo siųsta. Iszmėginimuimes siuncziamė teipgi keliolikai ypatų nekaltų knygy. Jei cenzura perleis, tai gaus, o jei ne, tai sugrįž atgal.

— „Motinėlis” draugystė surinko \$110,00; iszleido \$33,00. Turi kasoje \$77,00. Sanariais yra 7 kunigai ir M. Paltanaviczius.

— „Katalikas” bara „Lietuvą” už iszmėtinėjimą „Bažnyczios Tarnui” vogime žinių isz „Lietuvos”. Bet kad „Katalikas” vogė žinias isz „Vienybės”, tai apie tai tyli. Matai vienos profesijos draugai.

— Pittstone kunigas suorganizavojo katalikiszka klubą, kurio mieris yra apvalyti miestą nuo szliupinių. Na ar negražus kun. darbas?!

— Broliai lietuviai visur užsiraszykite *lietuviškai*—*lithuanian*, o ne kitokiais, nes enumeratoriai nežinodami apie mūsų tautą, užraszo mumis lenkais, maskoliais arba vokiecziais.

Aukos kankintiniams

Isz Wanamie, Pa.

J. Prusaitis	—5
L. Mikalauckas	—5
J. Anskis	—5
P. Sarpalius	—20
K. Kuczinskas	—5
A. Gibaviczius	—5
J. Mickeviczius	—5
J. Racziunas	—5
J. Kruszinskas	—5
S. Gigeviczius	—5
K. Statkeviczius	—5
M. Szluzelis	—5
J. Szukvietis	—5
K. Alvis	—5
J. Vingilas	—25
Agota Alvienė	—25
M. Anskienė	—5

Buvo \$25,60

Labu \$27,00

Redakcija.

Parodos reikalai.

Lietuviszkas skyrius

ant visasvietinės parodos Paryžiuje 1900 m.

Lietuviszka paroda, kaip jau buvo minėta, yra palociuje Trocadero, kuris nors ir yra jau senai pastatytas, bet savo didumu, gražumu architektūros ir vietos aplenkia net daugumą isz naujai pastatytų palocių. Tame palociuje yra ethnographiszkas muzėjus, muzėskulptūros, po palocium, po žemė, yra muzėjus geologijos, be to yra ten prirengtos arba rengiamos parodos Danijos (kolonijų), Belgijos, Kubos etc. Tame palociuje centraliszkoje dalyje yra didelė salė koncertams, kur susirenka laike koncertų daugybė svieto. Jeigu prie to da pridurti, kad palocius stovi ant augsztos vietos ir kad isz ten atsidengia graži panorama miesto ir ypatingai parodos, jeigu pridurti, kad szventomis dienomis palocius sode buna paleistos fontanos ir kad prie paczio palocius yra įtaisyta kaskada, tai visiems bus aiszku, kad Trocadero yra vienu isz puikiausių

ir daugiausiai pritraukiančių parodos punktų.

Tame tai puikiam palociuje pasisekė mums gauti vietą. Ta vieta yra centraliszkoje palociaus dalyje, nuo vakarų pusės ethnographiszkamė muzėjuje, sekcijoje „Europe”, žemai, prie įėjimo į muzėjų. Nuo didelių stiklinių muzėjaus durių eina platus takas, kuris tuopasisuka į kairiąją pusę ir per placzią akmeninę lipynę veiktant muzėjaus aukszto; po deszinei pusei randasi didelė salė su dideliais stulpais viduryje ir su 2-joms stiklinėms durimis szalimis, tuomi tarpu uždarytomis. Takas, ką eina nuo durių, turi apie 5 metrus ploczio; už 3 metrų nuo durių sienos pasisuka viena į deszinią, kita į kairiąją pusę. Prieszais duris už kokia 10 metrų nuo jų netoli lipynės eina skersai siena ir ties paczioms durimis yra įrengta mums grinczia, tarytum tam tyczia paliktame ruime. Tokiu budu mums tapo pavesta vieta, turinti apie 10 metrų ilgio ir apie 5 metrus ploczio, neskaitant grinczios. Lietuviszka skyrių, pagal jo turinį, galima padalinti į 3 dalis: I) grinczia su figuroms, II lietuviszki iszdirbimai ir III lietuviszki rasztai. Tas 3 parodos dalis asz ir pasirupinsiu apraszyti nors trumpai

I. Grinczia lietuviszka yra apie 5 metrus ploczio apie 3 metrus gili ir 2½ m. aukszta. Asla yra ne ant paczios žemės, bet ant estrados, kuri turi apie 35 ctm. aukszcziio. Sienos grinczios netinkuotos, matyt sienojai, lubos su balkiais ir pabalkėms. Grinczioje matyt 3 langai: du dideli, viens mažas. Po kairiai matyti senoviszkas peczius, kurio ugnakura yra gana aukszta, po ugnakura yra primuryta lentyna (peczela), einanti aplink peczių, netoli tos ugnakuros po kairėi yra t. v. zidinys, kur susižeria žarijos žemai matyt papeczkė, aukszcziiau pecziaus po

kairėi pusei matyt kaminas, kuris iszeina per lubas. Rankandų grinczioje nedaug: prieszais — abrusnyczia su abrusu, ties langu — abrozaz Motinos SS., po deszinei pusei szaukszdėtis su bliudais, szauksztais ir kitais vyryklos rykais, deszinej pusėj grinczios stovi stalas, kuris eina nuo kerczios į kairiąją pusę, priesz stalą zoslanas, už stalo suolas; po deszinei pusei ties szaukszdėcziu — ratalis (vindelis), netoli vindelio — musztuvas, netoli szaukszdėczio kabo senoviszkos mados vystė; po kairėi pusei netoli pecziaus stovi senoviszka su iszriestu virszum kedutė, toliaus kabo lopszys karklinis, kuriame matyt szviesraudoniai languoti užvalkalai — kampe stovi senoviszka kraitinė skrynia, aukszta matyt kartis, ant kurios užmestos kelnės, ant kampo pecziaus užmestas szviesraudonis senoviszkas sijonas.

Figurų grinczioje yra szeszios, visos aprėdytos senoviszka. Penkios figuros grupuojasi apie stalą. Po deszinei pusei gale stalo stovi viemarszkinė moteriszka, su senoviszka vystė, senoviszka užsirizsus skepetą, isz po kurios matyti mezginiai (pabriuviai), apsišegus su senoviszka prikiszte, deszineje rankoje laiko uzboną ir vaiszina, matyt, nesenei atėjusį senuką, apsilkusį į pilką kapsiszka sermėgą su juodais apivadais, deszineje rankoje kurio matyt stiklas (sklenyczia) o kairėje pypkį, ant zoslano kampo matyt kepurė netoli kepurės pastatytas didelis kriukis. Toliaus, kairėj pusėj gale stalo jauna mergina, viemarszkinė su tamsiai senoviszka vystė, ant galvos geltona pakalka, su karieliais ant kaklo, stato ant stalo bliudą, netoli jos už stalo sėdi jaunikaitis, apsilkęs į prastą sermėgą, netoli kerczios sėdi užsimislyjęs senyvas žmogus, apsilkęs su skranda, apsiavęs su pras-

toms kelnėms, įsistojęs į paprastas klumpes. Nuoszaliai nuo tos grupos nėtoli lopszio ant galo suolo sėdi senyvas žmogelis, vienmarszkinis su bruslotu, su nuleistais marszkiniais, baltoms kelnėms naginėms, deszinėj rankoj laiko pypkį, kairėj bliožę, veidą turi rustą, tarytum suvis ne apie rukymą mislyja.

Isz apraszymo figurų matyt, kad grupa perstato sceną isz gyvenimo szejmyniszko. Parėdai szventadieniai, atsilsis parodo, kad tai nepaprasta diena, bet szventa diena. Isz parėdų ir viso turinio scenos galima numanyt, kad moteriszke — tai szejmyninkė, sėdintis kerczioj žmogus — tai jos vyras, mergina — jų duktė, senuks su jaunikaicziu — svezčiai, kurie yra atėję ne bereikalo. Ant veido szejmininkės matyt meilumas ir džiaugsmas, ji vaiszina senuką — Tėmyjantės į prasmę scenos galima numanyt, kad czia pirszlio su jaunikiu ateita.

(Toliaus bus).

Daumantas.

Paryzius

28 d. Gegužės 1600 m.

Isz Lietuvos.

Puodžiszke. (Marijampolės pav.). Pabaigoje Kovo mėn. atsibastė pas Juozą Simonaitį į Puodžiszkę keturi žemskiai. Įsiskverbė jie į vidų, nuduodami neva muszkietos jieszkosę. Ir ėmė jieszkoti. Bet kur? Stalziukuose, lovose, kuparėliuose, o nieko ten nerasdami, paliepė szėpas atraktyti. Mat, vis muszkietos jieszkosę.

Czia, vieton muszkietos pasirodė bonka su degtine. Tai gi žemskiai, užmatę ją, net apsilaižė, o užklausus gaspadoriui Simonaicziui, ar ne geriau būtų veliuk iszsigert, žemskiai su dideliu noru ant to tiko. Mat patyrė jie kad jieszkomųjų daiktų neatras jau, ba ne

muszkietos jiems reikėjo, ale lietuviszkų knygų ir rasztų.

Iszdžiovinę tą visą degtinės bonką, iszsibastė jie toliau, ant tokio pat „garbingo“ darbo kitur.

Mat koki dabar mūsų Lietuvoje laikai: jeigu kas turi ant kito piktumą, o nori tą žmogų lyg szuo isz pasalų įkasti ir užkenkti jam, tai nubėgęs apskundžia žemskiams, buktas ir tas lietuviszkas knygas ir laikraszczius prilaikęs. O žemskiams tik to ir reikia — jei ir nieko jie paskui neranda, tai nors iki valiai degtinės atsigeria, dykai pasivaizsina ir praminta.

Ai skundikai — judosziai, kada gi susiprasit, juog jus piktesni esat už tuos maskolių valdzios szunis — žemskius?!...

Kelmelis isz Szilakojo.

Panemunėlis. (Zarasų pav.)

Miestelis yra pastatytas gražioje vietoje, prie upelio, vadina mo Nemunėliu, tarp stacijų gelzkelio Rokiszkie ir Panemunėlio. Iki stacijai Panemunėlio 4 viorstai, o iki Rokiszkie 12 viorstų. Miestelis nedidelis, susideda isz keletos namų, yra valseziaus rasztinyczia, mokykla, ir dvaras pono Sviontecko. Bažnyczia medinė mažutė apipuvus, jau gal nebeilgai stovės. Jau pradėjo dirbti naują murinę, pernai pamatus jau įdėjo. Karcziamos panemuniecziai neturi; seniaus buvo, priesz įvedimą monopoliaus; laikė ją žydas, kuris mokėjo randos 400 rublių. Paskui buvo įtaisę kazonną kromą pardavimui degtinės, bet metus pabuvo, ir valdzia iszkasavojo: turbūt mažai pelno buvo. Dabar džiaugias panemuniecziai, kad ne vienam grivina atlieka kiszenėje ir ant niek nepraleidžia laiko. Ateina bažnyczion, pagarbina Dievą, suėję pasiszneka apie savo reikalus ir grįžta namo visi drauge, sau sznekucziuodami. O kaip bu-

vo degtinės, tai viso budavo. Kartais ir nenoroms, sueidavo prieteliai ir pažįstami, pypkių pasikuryti. Sėdėt nusibosta, reikia paragaut, o beragaudami ir gerai įkausza. Paskui, žinoma, atsiranda priekabės visokios. Prieina prie to, kad ir ažu cziuprynų pasitaso. O dabar negalim atsidžiaugti tokiu gražumui. Miela ant szirdies žiurint, kad žmonės be degtinės paliko kitoki. Nors nēr ko labai girt, dabar sunkesni laikai. Mažiau pinigų žmonės turi. Linai pigus, o rugiai ir vasarojus neužderėjo. Sunkus pavasaris su duona ir su paszaru. Jeigu nebutų atvežę rugių isz Gudijos, gal butų badas buvęs. Ant stacijos Panemunėlio atvežė 80 vagonų rugių. Per visą žiemą ant vagzalo kaip kermoszius budavo. Vaziuodavo isz visos apielinkės, kaip tai: Saliecziai, Szvediszkiei, Upalėnai ir kiti vežė ir vežė gudiszką duoną. Daug pinigų teko Gudijai isz Lietuvos ažu rugius. Dabar laukiame vasaros, draug ir gerų metų.

Kas link apszvietimo, tai panemuniecziai, galime sakyt, augszcziau stovi už kitas aplinkines parapijas. Kone kožnas moka raszt ir rokuot, kaip berniukai teip ir mergaitės. Mergaitės mokinasi teip gi nekuriuose sodziuose geografigijos ir Lietuvos istorijos. Netik jaunieji, bet ir senesnieji nekurie prisiziurėję į jaunosius griebias už mokslo. Vienas žmogus turintis apie 50 metų, pradėjo su vaikais mokintis ir dabar neblogai raszo. Nors turinczių supratimą apie tautos reikalus mažai yra, bet jau mokslas įėjo madon. Kožna nedėlia ir subatvakariais, jau ant niek laiko negaiszina, bet suėję knygele kokią skaito, arba mokinasi su akvata viens už kito, kad nepasilikti paskutiniu. Turime vilti, kad panemuniecziai su laiku pakils moksle ir bus

pavizdžiu kitiems. Isz senųjų atsiranda da tokių tamsuolių, kurie prieszinas, kad mergaitėms mokslas esąs nereikalingas. „Kam, sako, joms mokslas, už ponų neiszeis“. Teisybė. Bet ką mes vadinam ponais? Kožną mokytą žmogų. Jeigu kožnas žmogus lengviau užsidirba sau kąsnį duonos, tai kaip gi mes, neturim rupintis apie mokslą, o ipatindgai apie mokinimą mergaiczių. Suprantamas dalykas isz mergaiczių liks motinos; kurios, žinoma, auklės kudikius. O visa ateitis ir pagerinimas buvio, priguli pilnai nuo gerų ir apszviestų motinų, nuo gero užauklejimo ateinanczios kartos. Taigi, mieli broliai ir sesers, rupinkimės, ko daugiau mokintis, ko daugiau apszviesti patys savę, platinkime tarp žmonių naudingas knygeles ir laikraszczius, budinkime kitus isz tautiszko miego, mylėkime tėvynę, savo kalbą ir paproczius, o labjausia mylėkime žmones: mylėsi artymą savo, kaipo patsai savę — tai didysis prisakymas. Jeigu turėsi neapykantą ant žmonių, nevertas busi vadintis žmogumi. Jei mylėsi žmones, tai ką tik dirbi, visa mislis tavo turi but apversta ant naudos žmonių. Szneka, suėjimuose turi but vis apie reikalus žmonių: apie mokslą, apie pagerinimą ukės ir tt.

Pagirėnas.

(Isz „Ukininko“).

Politiszkos žinios

Amerika. Amerikos politiszkosios partijos rengiasi prie rinkimų ateinancziame rudenyje prezidento. Republikonai turės savo susivažiavimą Philadelphioj, kur paskirs kandidatu vėlei McKinley, dabartinį prezidentą. Demokratai turės savo susivažiavimą Kansas City, Mo. 4 d. Liepos. Demokratai niekindami republikonus žada numesti kariszkus mokeszczius, republikonų užtrauktus, suteikti Kubai,

Porto Rico ir Pilipinams patvaldystę, užginti kapitalistams monopolizavimą išdarbių per trustus ir kad žmonės rinktu senatorius, kaip renka kad pasiuntinius į kongresą, laisvą spaudą, kalbą ir mislis.

Ant Pilipinų karė pastoja vis karsztesnė. Susimuszimų atsitinka kas diena ir net keliose vietose. Pilipiniečiai užpuola ant amerikony pasalomis ir užmusza vyresniusius pasakui einanczius. Amerikonai pagarsino, kad nuo pradzijs karės iki sziolei tapė užmuszta 10,780 pilipiniečių, neskaitant sužeistų ir sugautų. Vienok sulyginant su amerikonais, tai pilipiniečių nuokritis yra mažesnis. Amerikonų užmusztų ir nuo sužeidimo mirusių yra 4512, o nuo visokių ligų mirusių yra 7216, kas sykiu padaro 11,728. Tai gi arti tukstanczijs amerikony žuvusių yra daugiau. Kol amerikoni įbruks savo laisvę pilipiniečiams, tai dar daug tukstanczių kareivių gaus galą.

Amerikonai džiaugiasi sugavę pilipiniečių gen. Pio del Pinar artymais Manilos ir tuomi mislyja kaip galutinai pergalėję pilipiniečius. Vienok ar tikrai yra sugautasis Pio del Pinar, nežine. Czion teip bus kaip ir su Aguinaldo, kuris kelis kartus buvo užmusztas bei sugautas.

Pietinė Aprika. Anglai jau paėmė ir Transvaaliaus vyriausį miestą, sostapylę Pretoriją. Nors burai buvo ketinę Pretorijai gintis, vienok apleido miestą ir pasitraukė su visoms kanuolėms į sziaurryčius, szalį kalnuotą ir be geležinkelių. Burai pasitraukdami iš Pretorijos išsivare dalį sugautųjų anglų, ypatingai vyresniusius, kuriuos ant farmų aptvėrė su dratine spygliuota tvora, kad nepabėgtu. Nors anglai paėmė vyriausį miestą, bet karė tuomi neužsibaigė ir ji gal testisi metų

metus, kaip kad Pilipinuose, ir Anglijai nebus gana 50,000 kariaunos išzlaikymui tvarkos. Burai matydami neatsilaikyse prieš daug skaitlingesnes anglų pajiegas pasitraukia ir taikosi iš nežinių ant anglų užpulti. Teip burai sugavo 500 anglų pas Lindley, kada lordas Roberts įtraukė į Johannesburgą. Nutraukus Robertui į Pretoriją, nežinomas skaitlius burų perkirto susineszimo liniją pas Roodeval, Oranijoi, užmuszė 2 apicieru ir 15 kareivių, sužeidė 5 apicierus ir 72 kareiviu, kuriuos paliepė anglams atsiimti, ir sugavo vėl 500. Teipgi nukirto visus telegrafų dratus ir Anglija negauna nuo Roberto žinių. Gen. Kelly-Kenny esantis Bloemfontein ir sergstintis liniją susineszimo neturi gana pajiegų, kad galėtu prieszintis esantiems Oranijoi burams ir szaukiasi pagelbos. Taigi turės grįžti iš Pretorijos pajiegos, kad burus išvyti arba sugauti, o besiskubinant anglams iš nežinių gal užpulti burai ir apgalėti. Gen. Robertas Oranijos respubliką apgarsino kaipo angliszką valdybą po vardu Oranijos upes kolionija, vienok arglai toje kolionijoi nei valandos negal buti ramiais.

Gen. Bulleris buvo pasirengęs laike kelių dienų susivienyti su Roberto pajiegoms, vienok ir dabar dar sėdi pas Laing Nek ir negal pasitraukti pirmyn. Burai prieš Bullerį stovi su 23 kanuolėms ir nežinomu skaitliu kareivių po vadovysta gen. Botha ir privatiszkos žinios paduoda, kad girdėti kas diena kanuolių szuviai.

Vakarinėje Aprikoje Aszantai atmuszė anglus einanczius pagelbon kapitonui Hall apgultame Esumeja. Aszantai užpuolė ant anglų pas Dompoassi, užmuszė 7 europėjizkus apicierus ir 90 kareivių. Kaip yra su miestu Kummasi,

nėra žinios. Apielinkėse Kokofu, Adansi ir Donglasi yra išsiplatinę maisztai.

Rytinė Azija. Maisztai Kinuose visapima didesnius plotus. Europos vieszpatystės drauge ir Amerika, gabena savo kariauną į Kinus, labiausiai Pekiną. Maisztininkai, kad ne daleisti svetimas kariaunas į Pekiną, išzardė geležinkelį nuo Tientsin į Pekiną. Europos vieszpatystės apsiėmė tą geležinkelį pataisyti po apsarą 1500 kareivių ir apkaustytuose trukuose. Europos vieszpatystės siunczia kariszkus laivus bei gaujas kareivių apsergėjimui savo žmonių. Maskolija esanti parengusi 3 pulkus kazokų Mandžurijoi, kurie ant mostelėjimo pultu į Kinų žemę. Kad paversti visą europėjizkų valdžių darbą į niekus, maisztininkai uždege daugelyje vietų Pekiną, kad sumyszime žmonių galėtų užmuszt europiečius ir krikszczionis. Esant dar nedaug europėjizskos kariaunos Pekine, lengviaus maisztininkams savo mierį atsiekti. Tulose provincijose maisztininkai nužudė misijonierius ir visus krikszczionis. Politikieriai pranaszauja, kad iš tų maisztų gali užsidegti bėsi karė, nes Europos godzijsios vieszpatystės geru vargiai pasidalins Kinų szalį.

Dalis darbu.

Scranton, Pa. Kasyklų Marvine, prigulinczių Deleware & Hudson Co. sustraikavo 2,500 darbininkų reikaludami pakėlimo algos po 10 ct. ant dienos, kur kompanija norėjo numazinti ant 15 ct. už dieną.

Gloucester, Ohio. Vietinėse kasyklose No. 2 užsidegė gazas suėjus 200 kalnakasių į kasyklas, kuriems tapo užraustas išzėjimas. Jeigu negreitai atkas išzėjimą, tai gal jie užtrokszti dėl stokos oro. Trys

darbininkai užmuszti tapo.

St. Louis, Mo. Strytkarių darbininkų straikas tęsėsi toli. Apart padaugintos policijos pakviesta tapo kariauna sergėjimui kompanijos savasties. Susinuszimai tarp straiquierių ir skabsų atsitinka kas diena. 350 motormonų ir konduktorių nuvezė iš Philadelphios ant straiquierių vietos.

Joliet, Ill. Didelis blekės pabirkas tapo uždarytas ant nepaskirto laiko ir 300 darbininkų liko be darbo.

Butler, Pa. Standard Plate Glass Co. tapo uždaryta ant nepaskirto laiko ir 400 darbininkų neteko darbo. Uždarymas pabirko įvyko dėl nesutikimo su darbininkais dėl algų.

Buffalo, N. Y. 2500 darbininkų, straikavusių 6 sanvaites sugrįžo prie darbo, taisymo vagonų, darbavietėse Erie, Lehigh Valley Lackawanna & W., New York Central ir Penssylvanijos geležinkelių. Straikieriams tapo pakeltos algos.

— 500 darbininkų ir formų taisytojų geležies liejincziuose sustraikavo reikaludami pakėlimo 25 ct. algos ir 8 valandų darbo laiko. Jei netaps pirmieji straikieriai užganėdinti, sustraikuosę dar 700 darbininkų.

Plymouth, Pa. Kasyklų Boston, prigulinczių D. & H. kompanijai sustraikavo karų vežikai reikaludami pakėlimo algų.

La Crosse, Wis. Dėl stokos medžių tapo uždarytos visos lentų pjovinczijs, apart dviejų, ir darbininkai liko be darbo. Medžių giriose yra gana prikiirstų ir suvezį paupį Chippewa, vienok dėl seklumo vandens negalima jų plukdyti žemyn.

Marinette, Wis. Straikieriai straiką išzlaimėjo ir sugrįžo prie darbo, nes kompanija pabugusi didesnių nesutikimų paszalino visus ne-

unijonistus nuo darbo.

L a f a y e t t e , T e n n . Czion tapo parengtos naujos kasyklos anglių, kur gavo darbą 250 darbininkų.

F o r d C i t y , P a . Czion Ford China Co. statys didelį stiklo pabrūką dėl liejimo didelių veidrodžių, kur gaus darbą 2000 darbininkų.

V a n d e r g r i f t , P a . Pittsburgo kapitalistai stato czion geležies liejinyčias, kur gaus 400 darbininkų darbą.

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

Gilberton, Pa. Sziuomi mes lietuviai Gilbertone gyvenanti atsiszaukiame į vadovus mūsų tautos. Visuose liet. laikraszečiuose buvo apgarsinta, kad, dabar suraszant liaudį, lietuviai turi užsiraszyt lietuviais, o ne lenkais arba kitokiais, o kada mes reikalavom ir norojom užsiraszyt lietuviais, vienok patekom visi stacziai į lenkų maiszą, kurių yra Gilbertone tik szeszios szeimynos, o lietuvių į szimtą trisdeszimts. Kur daugiausia lietuvių yra, kaipo tai vadina-
moj' sostapilėj' o kad ten nėra mus vardo, tai galima stacziai spręsti kad jau ir kituose lietuvių apgyventuose miesteliuose mus vardo nėra. — Lietuvių vardas miręs.

Daug balsų yra pas mus priesztaraujanczių ant vadovų mūsų tautos; jie pasako stacziai kitokius daiktus, ir dar gerkliuodami, o kur reikalingiausias tautiszkas darbas tai likosi visai užmirsztas.

Mūsų knygyno sanariai nutarėme atsiszaukti į jus vadovai tautos, ir praszome jusų, ar negalima butu tą reikalą pataisyt, ir jeigu galima, rupinkitės kuogreicziausei, nes paskui bus per vėlu.

Vardan Knygyno

A. Ilgunas.

Dar pradzioje Gruodzio mėn. 1899 m. mes raszėme į Washingtoną iszaiszkindami

buvį mūsų tautos ir reikalavome, kad lietuviai butu užraszomi lietuviais o ne kitokiais. Isz Washingtono atsakė 12 Gruodzio 1899 m., kad mūsų paduotas reikalavimas tapo paduotas Statistikos virszininkui W. C. Hunt. Vienokliko be pasekmės. Rodyklės užraszytojams ir cirkuliarai užraszymui buvo spaudziami ar jau atspausti ir teip likosi. Lenkai vienok savo rubriką įgijo isz visų trijų vieszpatysczijų. Mums rodosi dabar reik nuo užraszinėtojų reikalauti, kad užraszytu mus lietuviais o ne kitokiais, ir apie tai parasyti į angliszkus laikraszečius, iszaiszkinant mūsų buvį. *Redakcija.*

Du Bois, Pa. Lietuviszkas Nepriegulmingas Kliubas 30 dieną Geguzio, kėlė balių ant naudos įrengimo knygyno ir patalpinimo kliubo kambaryje kuris tapo nusamdytas nuo A. Akramavicziaus po N. 309 ant South Ave. Du Bois, Pa. Kliubui gryno pelno atliko \$32 46 ct., tai dabar pinigų turi ant parsitraukimo sauknygų ir laikraszečių dėlei pasiskaitymo nes ir mūsų Konsitucija rodo, kad neatbutinai turime parsikviesti mažiausei 4 lietuviszkus laikraszečius ir suėjus pasiskaityti. Vienok kaip czia yra mažai skaitanczių lietuviszkus laikraszečius, tai jie negali pasiskirti kokius? Deltogi mūsų Liet. Nepriegulmingas Kliubas užpraszo visų lietuviszkų redakcijų, Amerikoi ir Prusuose, idant teiktusi mums prisiusti po vieną numerį savo laikraszečio, ir savo knygų krautuvės katalogus, idant mes galėtumėm sau pasirinkti.

Visokius laikraszečius ir katologus siuncziant reik teip adresavoti:

Mr. A. Akramovich

311 South Ave.

Du Bois, Pa.

U. S. A.

A. Akramaviczia.

Kliubo raszt.

Sziuomi tarpu praneszu Du Bojaus lietuviams, kad asz, A. Akramaviczia, gavau darbą vertiko dabartiniame suraszyme S. Valstijose liaudės [žmonių], nuo pirmos dienos szio mėn. 1900 m. Ant szito suraszoz pradėjo dirbti 58,000 darbininkų ant visų Suvienytų Valstijų. Dėlei to, kaip mūsų brolei yra mažai suprantanti mierį szitokio suraszoz, tai jie bauginasi ir daugelis sako, kad dabar kaip suraszys ir paims mūsų vardus, tai mums visiems reiksę mokeszczius [taksas] mokėti. Tulos moteris gi žada net szluotas paimiti ir iszguiti laukan nepraszytus sveczius. Vienok mano mielos seselės, jus labai klystate teip mislydamos; asz jums rodyju su szluotoms nepasirodytie, kad neušitraukti pažeminimo. Asz isz savo pusės velinu idant koznas lietuvis užsiraszytu lietuviu sziteip: Lithuanian Russia arba Lithuanian Germany, bet ne Prussia kaip kad „Vienybė“ sako.

Interpreter

Alex. Akramaviczia.

Pittston, Pa. Praėjusiame mete tapo sugaudyta žmogūdzijų draugystė apielinkėje Shenandoah, Wm. Penn; jos sanariai, vieni tapė nusudyti ant pakorimo, o antri pateko ant keliolikos metų į kalėjimą. Dabar su panasziais mieriais tapo sutverta draugystė ir pas mus; „Vienybės“ num. 22 yra paminėta apie neįvykusias mūsų prakalbas, kurios buvo parengtos per „Lietuvos Dukterų“ draugystę. Prakalbos neįvyko ir dėlko? Nors „Vienybė“ neįvykimą pamini, bet nevisai aiszkioje szviesoje parodo. Ten yra pasakyta, kad kunigas praneszė miesto majorui, jog susirinkimas gali pasibaigti musztynėmis. Tos musztynės buvo rengiamos

isztikrųjų, rengė jas girtuokliai su žinia kunigo, kas matoma isz kunigo zodžių į miesto majorą. Subatoje, 26 d. Geguzio, susirinko ant tulos salės keliolika moraliszkų bankrutų ir padarė slaptą nutarimą, kad visus szliupinius muszt isz paskutinos. Ant rytojaus vienas iszrinktasis kunigo deszinė ranka davė savo kareiviams du bertainius alaus ir paskui sziejie po isztusztinimui apsiginklavo akmenais, bilėmis ir kiausziniais, bėgiojo po miesto gatves, tarsi laukiniai. Kai rėji kunigo ranka, kuri bobiszkus telegramus dėl kunigo renka, iszsitarė akiveizdoje keliolikos ypatų, kad apsiginklavusių buvo į penkias deszimts. Taigi matyt aiszkiai, kad musztynės arba ir užmuszėjystė buvo parengta isz kalno. Per sekmines, Berzelio 3 dieną, kunigas per pamokslą sziojkį bjaurų nežmoniszką darbą pagyrė sako: geri katalikai privalo visados teip elgtis! Po pamokslui užsakė susirinkimą naujai tverenczios katalikiszkos draugystės ir ragino visus raszytis prie jos, net tuos, kurie nėra pilnai iszsimokėję ant bažnyczios. Kas czia bus per draugystė ir su kokiais mieriais? pamislyjo ne vienas. Mieriai jos nepaprasti, panaszios draugystės gal Amerikoje iki sziol nebuvo. Mieriai jos yra szitoki: Muszti ir naikinti szliupinius isz paskutinos, ypatin-gai nedaleisti į mūsų miestą Szliupo. [Mes isz isztikimos versmės girdėjome, kad kun. deszinėji ranka Szliupą į kalėjimą paduos, jeigu tasai atvyks kada tik į Pittstoną. Red.]. Vardas tapo duotas „Katalikiszkas S.K. Kliubas“. Virszininkai iszrinkti isz prezidento ir sekretoriaus kurie yra atsižymėję daugiausiai girtuoklystėmis. [Jug ir Wm. Penn nebutų atsitikusi galvažudystė, jeigu ne girtybė. Girtas žmogus viską padarys,

Red.]. [Paduokite jų vardus ir adresus. Red.]. Szito keisto katalikizmo kliubo sanarių darbus žinau tulį iš Lietuvos, atsižymėjusius vien vagystėms ir kitokiais blogais darbais, dabar jie mat pastoję karszti katalikai kun. apginėjai. Nesidvyvyju kad tokiais piktais darbais užsiima žmonės, kuriuos su stiklu degtinės galima pervest per apvalę žemę, jug tai jų paprastas amatas, bet kad tokias organizacijas ir darbus pagiria ir organizuoja apszviestesni mūsų brolei kunigai! tai jau aniems neradu vardo!

P. T. Astramskas per „Tėvynės“ 20 num. sako, kad apie sustabdymą prakalbų negalėjo patirtie tiesos, teipgi primena apie susitvėrusį katalikizką kliubą net iš szimto sanarių. Matyt kad ir p. A. jieszkodamas teisybės, negalėjo jos at-rasti. Kas žin ar-gi jau teisybės niekur nėra? Manding kad p. Astr. tą teisybę geidžia apvynioti į minksztą bovelną? Ar jau užmiršo p. Astramskas tą atsitikimą, kur vakare 27 d. Gegužio „katalikizmo kliubo“ sanarys užpuolė jį kaip laukinis žvėris ir jeigu p. Astramskas nebutų atsiprasęs, tai gal butų reikėję palydėti ir gyvastį? Mat vyručiai kokią teisybę mes mylime leisti į svieta! Kas link daugumo sanarių, man tas ne apeina, kiek jų nebutų, bet iš jų darbų ir mierių asz juos drąsei pavadinu lizdu nieksų!

J.

Lawrence, Mass. Žiurėdamas į mūsų darbus negaliu nusimyti. Linksma kad tarp mūsų lietuvių bujoja vienybė kuriai visur išsiplėtojus visus suvienyjus, bent tada gal galėsime ką nors nuveikti sujungtoms pajiegoms. Laikas rodosi iš tos aklybės, kokioj skėstame, keltis į szviesą. Linksmu yra žiurėti į Lawrenceo lietuvius jog nenus-

toja darbuotis ant lietuviszkos dirvos. 29 Gegužio kaip karszti tėvynainiai darė balių ant naudos lietuviszkos Intelligencijos. Užmanytoju balius yra p. V. M. Sabonis, kuriam priguli toji garbė. Toliaus prisidėjo ir kiti kaip mylinti tėvynę tautiečiai Pr. Szekis, V. Lekavicius, P. Krukonis, A. Szimkonis, A. Matuleviczius, A. Szekis. Pr. Kibildis, P. Kibildis, T. Milius, J. Smoleitis, M. Valiackas J. Arlauckas ir S. Valiackas.

Balius prasidėjo 7-tą valandą vakare ir traukėsi iki 11-tai nakties. Žmonių susirinko nemažas skaitlius, kaip vyrų teip ir moterių, o kad nebuvo apsvaiginančių gėrymų, per tai užsilaike visi tykiai. Po valandos szokių guodotinas Pr. Szekis balsiai pasveikines brolius ir seseris kalbėjo apie 25 metines sukaktuves darbamomsi ant tautiszkos ir literatizskos dirvos Dr. J. Basanavycziaus, paskui aiskino apie Simoną Daukantą, jo gyvenimą, darbus dėl savo brolių ir biednystėje smertį. Ragingo moteris prisirasztyti prie „T. M. Dr.“ ir S. L. A. paaiskindamas tų organizacijų mierius ir naudą.

Užbaigus kalbą Pr. Szekiui visi žmonės linksmai plojo delnais. Toliaus kalbėjo Antan. Szimkonis ragindamas moteris uždėti draugystę ir ragingo jas prie skaitymo mokslizskų knygu, nes tik per tai galėsime įgyti protą ir meilę tėvynės, ir kad mokintu savo vaikus skaityti lietuviszkai ir įkvėpti jiems Lietuvos tėvynės meilę.

Po prakalbų p. A. Vasiliauckienė padainavo tris dainas: „Birutės“, „Kur banguoja Nemunėlis“ ir „Su dievkvietkeli tu brangiausias“ iš ko visi susirinkę buvo labai linksmai.

Mums rodosi jog ir kitur lietuviai pradeda įgaivyti lietuviszką dvasę vienybės ir jog

reikia dirbti iszvien, su vienokiais mieriais pasidalinus darbą, teip sakant, vieni galime art, antri sėt be jokio varžymosi neužstodami kelio vienas kitam. Darbo turime daugel tik dirbkim, o sulauksim vaisių mūsų darbų. Vargas yra, kad dar turim daug lietuvių katrie nieko nesirupina.

J. Smoleitis.

Wanamie, Pa. 15 Balandžio czion buvo lietuviszkos vestuvės, ant kurių p. Anskis ir Prusaitis užmanė, kad svečiai pagal iszgalę sumestu bent po kiek ant tautiszkų reikalų. Svečiai paraginimo paklausė ir sumetė \$1,40 ct. kas paskirta tapo paszalpai kankintinių. Didei pagirtinu daiktu butu, kad visur, ant visų lietuviszkų vestuvių ir sziaip visokių pasilinksminių, butu renkamos aukos ant tautos reikalų. Nors kartais susirinks ir mažai, vienok mažuma daugiau yra už nieką. Ant minėtų vestuvių visi svečiai labai mandagiai užsilaike, linksminosi szokdami ir dainuodami tautiszkas dainas. Už tai garbė yra Wanamies lietuviams, kad pradeda pažinti mandagų pasielgimą ir atjauczia tautiszkus abelnus reikalus, ir nors ne po daug, besigaili pinigėlio ant abelno labo. Laikui bėgant gal ir mes susilyginsime su kitų apygardų lietuviams darbuose-szelpime tautiszkų reikalų.

P. Sarpalius.

Philadelphia, Pa. Mūsų lietuviszką nepriegulmingą kliubą sutiko baisi nelaimė, kuri gal ir myrį atves, o vis per netikumą vadų. Gegužio 26 dieną lietuviszka bažnytinė giedorių draugystė leido ant iszlaimėjimo gitarą ant savo naudos. Kunigui bažnyčioje užsakius žmonių susirinko gana daug. Kliubo virszininkai pamatę progą dėl uzdarbio pasirupino apszciai alaus ir

degtinės. Vienok vietoje užpelno apturėjo iszkadą ir suterszė lietuvių vardą, o labiaus kliubo sanarių. Nuo suaresztavojimo dviejų kliubo sanarių pirmiaus, policija sznairai žiurėjo ant kliubo ir laukė progos, sulaukusi apstoję kliubą iš visų pusių teip, jog pabėgt visai nebuvo galima. Su dideliu vargu keli iszlindo per stogą ir teip iszkluivo iš policijos nagų. Susirinkusieji kliube matydami nepabėgsę pasinaudojo iš apszciai parupintų gėrimų: gerė ir rukė kiek katras norėjo dovanai, kol policija iszgabeno. Viso suaresztavojo 68 vyrus; moterių ir merginų policija neėmė. Policijantai su tulais komiteto sanariais pasielgė labai nesimpatizškai. Per vieno komiteto sanario nesusipratimą nukentėjo ir ne sanariai kliubo, nes jis visus perstatė kaip sanarius ir sudzia visus lygiai nubaudė \$10,00 užmokėti arba 10 dienų kalėjime tupėti. Akyva buvo žiurėti kaip kliubo vadovai teisinosi priesz policiją sakydami: czia mūsų czarteris, czia mūsų kliubas, ką mes norim tai iszmetam ir policijai paduodam. Kurie priesz sudą stoji, tai nei lupų neatvėrė ir pirmiejie užsimokėjo paskirtą nuo sudzios baudą, kurių paveizdą sekdami visi teip padarė, o kurie ant tautiszkų reikalų nei cento nedavė ir dar protestus kėlė priesz gerus tautiecius. Gegužio 28 buvo kliubo susirinkimas, kur nutarė pakelti provą už perdidelį nubaudimą žmonių ir kad policijantai užmokėtu už iszgertą alų ir surukytus cigarus tajį baisų vakarą kliube. A. A. Jccis apsiēmė varyt provą ir jis priesversęs miestą užmokėti, ką policijantai iszgerė ir surukė. Dėl užlaikymo tvarkos buvo mat policija pakviesta į kliubą, kurią vaiszino dovanai.

Tai kur mūsų broliai nesigaili pinigų. Ant laikraszcio

gaila dviejų dolerių o ant niekų nei kelių desimčių dolerių. Newcastle's kunigaisztis pasakoja, kad lietuviszki laikraszcziai esą visai niekai, nes jų redaktorai nemoka anglisz-kai, o dėlto ir laikraszcziai niekai. *Tenbuves.*

Chicago, Ill. Musų mieste nors lietuvių bus daugiausiai, negu kituose miestuose, vienok tautiszkuose darbuose ir szelpime tautiszku reikalų iki sziolei net stovi žemiausiai. Nuo dabar gal ir pas mus pradės pusti tautiszkas vėjalis. Teip 20 d. Geguzės tapo sutverta dainininkų draugystė po vardu Dr. Vinco Kudirkos, tojo musų lietuviszko didvyrio. Daug greicziaus visokie tautiszki reikalai pas mus bujotu, jeigu jų nestabdytu musų guodojamas kun. Krawczunas. Jam užkenkė ir Dr. V. Kudirkos dainorių draugystė ir antrąjį nedėdienį, 27 Geguzio, ko sakyklos nesumusžė bekeikdamas ir visaip bjaurydamas dainininkus, ypatingai merginas, prilygindamas net prie keturkojų.

Kaip buvo prova musų guodotino kun. Krawczuno su „Lietuvos“ redaktorium ir iszleistoju, tai buvo daugelis žmonių pasiklausyti tojo teatro. Dabar vėl rengiasi eiti pasiklausyti, kaip bus prova pp. Szerno ir Olszevskio su kun. Krawczunu. *Balandis.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Guodotinos „T. M. Dr.“ kuopos! Laikas artinasi kuopoms turėti treczius czvertinius susirinkimus, pradžioje Liepos mėn. Taigi asz nuo savęs paduodu kuopoms ant apsvarstymo sziuos reikalus: Žinote, kad mus draugystės iszleistos knygos duodamos sanariams po vieną egz. *po jo iszraszymui iszleista, taigi pil-*

dant įstatus, naujai prisiraszęs sanarys negal gauti knygutės priesz jo įstojimą iszleistos, bet mes duodame sziantdien prisiraszantiems visas tas knygutės ir ar ilgai mes teip darysime tai czia klausimas? Taigi asz užmanau kad mes apgarsintume kontestą, kurie prisiraszys prie „T. M. Dr.“ iki 1 d. Sausio 1901 m., tiems visiems duoti visų iszleistų knygučių po 1 egz., o paskui laikytis įstatų; taigi paskui gautų knygutę tik tąją kokią bus iszleista po įstojimui. Asz tikiuosi jog mums apgarsinus per laikraszczius, kad naujai prisiraszantiems ir užsimokantiems 60 ct. bus duota „Keistutis“, „Orleano Mergelė“, „Lenkai ir Lietuviai“ ir „Kelionė Grovo Kyburgo“ kas szaunei padaugintu sanarius, o kurie dėl knygų prisiraszys, nēr abejonės, kad ir pasiliks sanariais garbios „T. M. Dr.“! Jug mus draugystės mieris liepia rasztus kuomi už žemiausę prekę plėsti, tik tegul naudojosi skaitytojai.

Teipgi praneszu „T. M. Dr.“ kuopoms ir reikalaujantiems „Orleano Mergelės“ kad pas mus knygos iszsibaigė ir laukiam prisiuocziant isz Prusų. Knygutės „Lenkai ir Lietuviai“ 1294 egz. tapo iszsiųsta į Prusus 15 d. Geguzio, ant rankų „Ukininko“ knygininkės. *M. J. Damijonaitis.*

P. S. Newark'o N. J. „T. M. Dr.“ kuopos vyriausybė teiksis priduoti savo adresą.

Alyva priesz alyvą.

Mes jau 47 num. „Vienybės“ 1899 metų pasakėme, kad priezasczia visų bergždžių vaidų dėlei parodos yra prezidentas kun. Žilinskas. Vaidai tie buvo visai nereikalingi ir butu buvę viskas nuveikta be jokių nesutikimų. Kad kun. Žilinskas troszko vaidų, tas buvo matoma dar pirm iszrinkimo parodos komiteto, ką

kun. Žil. iszreiszke 6 num. „Tėvynės“ 1899 m. ir kada mes, Plymouth'o draugyszčių virszininkai, tuomlaikinis priėmimo aukų parodai komitetas, nuėjome pas kun. Žilinską pasirodavyti (tuom laiku buvo ir kun. Matulaitis), kaip butu geriaus rinkti parodos komitetą, kurio pradėjo reikalauti aukaujanti visuomenė, kur kun. Žilinskas pasakė: „kad iszrinkus komitetą kilš vaidai. O parodą atliks tas, kurs turės piunigus“. Szitą girdėjo kun. Matulaitis, Dr. Želvienė, Jonas Lizdas, Julius Kazimierskis, J. J. Pauksztis ir P. Mikolainis. Komitetas parodai tapė vienok rinktas ir kun. Žilinskas pradėjo jau vaidus. Koki vaidai jau buvo visuose Amerikos lietuviszkuose laikraszcziuose, visuomenė matė, bet visų tų vaidų lizdas tapė slaptoje laikomas iki sziolei ir tik pavirszium apie tai buvo kalbama, kad nesuerzinti visuomenės, kad dėl stokos aukų nenuėitu per niek visas parodos užmanymas ir darbas. Ar buvo gerai slėpimas tojo vaidų lizdo ar ne, tegul spredžia visuomenė. Vienok mes kentėme baimę dėl aukų sumažėjimo ir mislyjome, kad neatidengdami tojo lizdo, iszkirsime geriaus. Lizdą gi atidengsime paskui, jei bus to reikalas arba tegul liksis pelėti archyvuose. Vienok alyva turi iszkilti į virszų ankscziaus ar vėliaus.

Kun. Žilinskas per 20 num. „Tėvynės“, pasiremdamas ant raszto p. Daumanto 20 num. „Lietuvos“ vėl vienok bando teisintis ir visas kaltybes sukrauja ant Mikolainio ir Dr. Szliupo, ir teip drastisz-kai, ko galima lukėti tiktai nuo tokių rimtų ypatų, kaip kun. Žilinskas, kuris *niekad nemylė vaidų* ir ant rytojaus vis perskaito, ką vakare paraszęs. Koki tie rasztai buvo, tai matė skaitytojai. Juose sau nepaklusnius apdrėbė tuomi, kuomi

įstengė. Priesz kun. Žilinsko rasztą 20 num. „Tėvynės“ mes neatsiliepsim, nes atsiliepti ant tokių drastiszku užpuolimų kur užpuolikas iszeina isz rubėzių, nėra verta, tiktai nurodysim, kaip virszui minėta, kas yra lizdu tų visų vaidų, ką slėpė iki sziolei, netalpinom „Vienybėje“.

Apie pradžią Spalių mėn. ar pabaigą Rugsėjo 1899 m. paraszė kun. Žilinskas laiszką į „Varpo“ redakeiją, kurio turinį apie parodą paduodam czionais, idant visuomenė matytu, kaip manė musų prezidentas pradžioje darbo, isz ko kilo tiejie vaidai, szpicbukavimai p. Daumanto ir tt. Tajį laiszką ir sekantį atsiliepimą prisiuntė p. Daumantas pradžioje Lapkriczio mėn. 1899 m. Amerikos Parodos Komitetui.

P. Mikolainis.

Pirma talpiname laiszką kun. Žilinsko ir paskui p. Daumanto atsiliepimą ant jo.

— — — Statistika liet. knygų Amerikai iszleistų jau parengta ir mes tariame ją spaudinti Amerikai maž daug tokiame pat formate ir tokioms pat literoms, kaip Prusinė, teip kad galėtumėm ją prisiūti prie jusiszkes terp I ir II dalies. Mus' knygų suraszas užims nuo 30 iki 40 puslapių. Sakiau p. Noveskiui, kad jis raszytu jums apie tai ir kad iszderėtu nuo jusų bent 500 exemp. Statistikos Zanavykuczio. Jeigu p. Zanavykutis norės užmokes ties, tai liepiau paraszyti, kad tą užmokestį turi sudėti Europiecziai, nes tie 500 ex. eis visi ant Paryziaus parodos, musiszkiei už juos mokėti atsisako. Priedą apleistų p. Zanavykuczio knygų ir suraszą musiszkių knygų mes apsiimame atspaudinti ir prie anų prisiūti savais kasztais. Raszau czion apie tai dėl to, kad p. Noveskis, man tai jam beaiszkinant, vis kalbėjo, buk jus už dyką neduosią Prusuose iszleistos statistikos, bet jeigu teip iszties butu ir jeigu jus pareikalautumėt už tuos 500 ex. užmokes ties isz mus sudėtų pinigų, tas padarytu didelę sensaciją tarp amerikiečių, kurie jau ir dabar apie europiečių pasiszventimą dėl tėvynės blogai mano, ir

užkenktu parodos reikalams. Tą dalyką apsvastykite kuoveikiausiai ir tuos 500 knygučių tuoj išsiųskite, kadangi pavėlavus musiszkės mes išleisime skyrium — kas nebus gerai. — Daugumas pas mus jau piktinasi iš to, kad turėjom siųsti delegatui į Paryžių kasztus.

Kas link pacijos parodos, jei pasisektu mums įlysti į Etnografizką skyrių, rupinkitės, kad surinktumėt šiek tiek naminių Lietuvos ukininkų audimų, verpimų, kostiumų ... ir knygas išėjusias prieš 63 metus, kaip lygiai ir visas knygas išleistas valdzios graždanka. Šias paskutines reikia neatbutinai turėti, kad parodyt kontrastą. Amerikoi išleistų liet. kalboj rasztų bus pilnutėlė šėpa 4 pėdų augszečio ir 2 pėdų ir 4 oolių pločio su 4 ar 5 lentynomis, da kas žin ar tilps. — — —

K. J. Ž."

Parodos Komitetui Amerikoje.

16 d. Spalinio gavau laiszką, atsiųstą į red. „Uk. ir Varpo“ nežinia kada (datos nēr) kuriame tarp kitko autorius laiszko p. K. Ž. apsvarsto reikalus mus parodos nuo vardo Amerikos lietuvių arba jų Komiteto. Laiszke yra kalbama apie knygu suraszą, apie išleidimą katalogo, apie etnografizką parodą ir apie išleidimą pinigų ant parodos reikalų. Apie kiekvieną iš tų klausymų noriu czion pakalbėti.

1. Mus Komitetas atsiszukime savo (žr. „Varpas“ N. 2) tarp kitko teip raszė: „atkreipiame atydą tautiečių ant to, kad ta litaratura susidės iš lietuviszkų rasztų, atspautų lotyniszkomis literomis nuo 1864 m. iki sziam laikui“. Neziurint ant to, kad laikraszčiai ne kritikavo ir, matyt, aprobavo tą projektą, dabar kada jau veik laiks butu pradeti spaudimą katalogo, p. K. Ž. raszo: „rupinkitės, kad surinktumėt ir knygas išėjusias prieš 63 m. kaip lygiai ir visas knygas išleistas graždanka. Ak gal ir gerai butų tu-

rėti ir tas knygas, ką išėjo prieš uždraudimą spaudos, bet reikia pirma surinkti nors tas, ką išėjo po 1864 m., juo kad nuo to laiko lietuviszkos knygos tapo nelegaliszkomis ir juo kad mes norėtumėm imponuoti su tomis nelegaliszkomis knygomis. Ak tuomet reiktu po teisybei pasakyti, kad visos mūsų knygos išėjo nuo pradžios XVI amž. iki dabar. Aiszku, kad toks metų tarpas sumažintų ir efekttą didumo mus literaturos. Be to p. K. Ž. iszranda už reikalingą surinkti knygas, „išleistas valdzios graždanka“, ir tai da *visas*. Ak ir tai iszeitu ant gero, bet tos knygos ne tiek tiktu parodai kiek tautiszkai bibliotekai, archyvui. Galima butu rods turėti kokią vieną kaipo „curiosum“, bet gal tik dėlto, kad prancuzui arba anglikui, nemačiusiam maskoliszkų litarų, jas parodyti. Bet ir tokia informacija, man rodos, butu bereikalinga. Gerai butu teipgi papildyti ir „Bibliografiją“ Baltromaiczio ir surinkti visokius rasztus ir veikalus, raszanczius apie Lietuvą, kaip tai velyja „Lietuva“ N 34, bet atmykit, meldžiami, kad ant to darbo reikia daug spēkų, žmonių, daug pinigų, o tuom tarpu tas milžiniszkas darbas arba suvis nesirisza su mus parodos siekais arba riszasi labai mažai. Ant galo kur gi „Lietuva“ velytų sudėti tą begalę knygu? Ak tik „Lietuva“ ne apsimtų savo kasztu pasamdyti atskirą pavilloną? Neiszpildomų projektų yra daug, bet mums reikia praktiszkų, iszpildomų. Apie papildymą katalogo lietuviszkų knygu arba Baltramaiczio „Bibliografijos“ bus galima pamislyti ir vėliaus.

2. Apie išleidimą katalogo lietuviszkų knygu sztai ką raszo p. K. Ž. „statistika lietuviszkų knygu, Amerikoje iszleistų, jau parengta, ir mes tariamės ją

spaudinti Amerikoje maž daug tokiame pat formate ir tokio mis pat litaromis, kaip kad prusinė, teip kad galėtumėm ją prisiuti prie jusiszkės tarp I ir II dalies. Toliaus p. K. Ž. raszo, kad jis liepęs p. Noveskiui, kad *iszderētu* nuo mus bent 500 ekz. „Statistikos“ Zanavykuczio ir kad mes, kuoveikiausiai apsvarstę tą dalyką, iszsiųstume tuos 500 ekz. (kur siųst, neminėta), kadangi mums pavėlavus jus iszleisę knygas skyrium — ir busę negerai. Tep raszo p. K. Ž. Bet reikia neužmirszi, kad ikisziol da nebuvo sutarta, kaip turi but sudavadytas katalogas liet. knygu. Zuricho Komitetas, kalbėdamas apie papildymą statistikos Zanavykuczio, manė apie papildymą suraszo knygu, nepaisydamas, ar tas snraszas gers, ar ne. Priesz pora mėn. asz pats gavau žinią nuo p. Mikolainio kad katalogą reiktų sustatyt pagal mokslo szakas, o ne pagal laiką iszleidimo knygu, kad reiktu paaiszkinti vardus knygu prancuziszkoje kalboje, o gal ir angliszkoje. Tokios nuomonės asz ir pats laikiausi ir dabar laikiausi. P. Zanavykutis iszleisdamas savo statistiką turėjo suvis kitokį siekį, o mes turime kitokį. Bet p. K. Ž. iszranda, kad „Statistiką“ Zanavykuczio gera ir tik reikia esą prisiuti prie jos suraszą Amerikos knygu ir busę viskas atlikta. Tą dalyką pavelyja mums teipgi apsvarstyt p. K. Ž., bet anaipol nedaleidžia, mainyt užmanymo ir liepia „tuoj“ siųsti. Kadangi nepaminėta nē kur siųsti, nē pas ką, tai, turbūt reiktų kogreicziausiai tas knygas iszgabenti isz Tilžės. —

3. Toliaus p. K. Ž. sako: „jei pasisektų mums įlysti į Etnografizką skyrių, rupinkitės, kad surinktumėt *šiek tiek* naminių Lietuvos ukininkų audimų, verpimų etc. Kvieczia p. K. Ž. prie

darbo, nežinodamas tikrai, ar tas darbas bus reikalingas. O jeigu nepasisektų mums „įlysti“ į Etnogr. skyrių? — Kur tuomet dėti surinktus daiktus? Ak p. K. Ž. tų daiktų nereik, ir jis jų nepriims. Kas tuomet grazys kasztus, iszleistus ant to darbo? Jeigu szits užmanymas butu paduotas susiprantant, tai sakycziau yra darbas nedoras, bet dabar galima tik užtėmyt, kad užmanymas tas paduotas be gilesnio apmastymo ir apsvarstymo to dalyko ir dėlto jo vaisium gali but žmonių suvadžiojimas.

4. Da akyvesnė yra ta dalis laiszko p. K. Ž., kur kalbama yra apie iszleidimą pinigų ant parodos reikalų. Pons K. Ž. iszranda dvejopus pinigus: pinigus Europiečių ir pinigus Amerikiečių, ir jau yra giliai apmastęs, ant kokių reikalų Parodos iszpuola iszleisti vienu, o ant kokių kitų pinigus. Teip sztai ant nupirkimo 500 ekz. „Statistikos“ Zanavykuczio iszpuola iszleisti Europiečių pinigus, viena dėlto, kad „Amerikiečiai už juos mokėti atsisako“, o antra dėlto, kad mums atsisakius „pasidarytu didelė sensacija tarp amerikiečių, kurie jau ir dabar apie europiečių pasiszventimą dėl tėvynės blogai mano, ir užkenktu parodos reikalams“. Tik tiek da gerai, kad p. K. Ž. leidžia mums apsvarstyti tą dalyką, ir dėka p. K. Ž. mes galime teipgi mislyti dirbą dėl tėvynės naudos ir priguly prie lietuviszkos parodos administracijos drauge su p. K. Ž. Apsvarstyt valia, bet mokėt reik! — Ant atspaudinimo katalogo, arba geriaus sakant priedo prie „Statistikos“ Zanavykuczio busę iszleisti pinigai amerikiečių. Ant siuntimo delegato į Paryžių butų turėję duot pinigus europiečiai, bet iszėjo kitaip — davė pinigus amerikiečiai. Vaisiai tokio apsirikimo iszėjo liudni. Ir p. K. Ž. parodo, dėlko iszėjo

liudni vaisiai. Pons K. Ž. sako: „daugumas pas mus jau piktinasi iš to, kad turėjome siųsti delegatui į Paryžių kasztus“. Matyt, kad nė pats amerikiečiai nežinojo, už kokius pinigus turi but nusiųstas delegatas į Paryžių, ar už „europinius“ ar už „amerikinius“, ir pats pasiūlė delegatui gražinti kelionės kasztus. Matyt, kad p. K. Ž. ne buvo išrinktas į komitetą. Parodos arba jeigu buvo išrinktas, tai kiti Komiteto sąnariai nepermanė jo gilių kombinacijų ir išėjo ne gerai — daugumas pradėjo iš apsiėjimo komiteto piktintis. Man ateina į galvą tokia perspektyva: „kad jeigu jau dabar daugumas iš jus piktinasi, tai kas bus, kada reikės prisidėti jums prie įrengimo pacios parodos, kas įspės, nėsant p. K. Ž. ant kokių dalykų išleisti jus pinigus, o ant kokių mus. Mes teipgi nepermatome kombinacijų p. K. Ž. Nors asz, skaitydamas Amerikos laikraszczius, ir neatitikau, kad kas nors būtų išreiszkęs tokią nuomonę, kaip p. K. Ž., bet jeigu teip yra, tai to fakto negalima ignoruoti. Kad nieks išvisuomenės apskritai, o ir pats p. K. Ž. nesipiktintų tai asz sztai ką turiu užtėmyti: 1) asz išsvažiavau į Paryžių ne už amerikiečių, bet už savo pinigus, o ir pinigų neprasziau siųsti. 2) pinigų prasžė atsiųsti Komitetas ne specializkai ant nusiųtimo delegato, bet apskritai ant parodos kasztų. 3) pinigus amerikiečių [103 Mr.] sugražinu į kasą mus Komiteto, tikėdamas kad jus apversite juos ant kokių kitų mums nežinomų parodos reikalų, arba įtaisysite kur szale savo amerikonzką sekciją, atsiųsite savo žmogų su pinigais, teip kad nė kokiū budu negalės išdygti tarp mus nesusipratimai, o ir nieks nesipiktis. Prie to turiu pasergėti, kad asz prasziau gra-

žinti jums pinigus iš kito szaltinio, bet užtikrinu p. K. Ž. kad pinigai paimti iš to szaltinio turės tokią jau vertybę, reikaluose parodos, ar sziokios ar tokios, kaip ir tie, ką atėjo iš Amerikos....

Tiek asz galiu pasakyti apie išsvažiojimus ir užtėmyjimus p. K. Ž. Prie szito savo atsiliepimo asz pridedu teipgi laiszką p. K. Ž. ir atiduodu visą szitą dalyką ant apsvarytymo Parodos Komiteto Amerikoje. Jeigu Parodos Komitetas išzras už reikalingą atspaudinti mano laiszką, tai galite atspaudinti „in extenso“, arba su tulomis atmainomis, kurias ras už reikalingą padaryti. Jeigu gi dėl kokių nors priezaszių atsiliepinimas mano turėtu likt užslėptu nuo visuomenės akių, tai palikite tą mano atsiliepinimą drauge su laiszku p. K. Ž. prie kitų parodos popierų. Bet ar szeip ar teip padarytumėt, tai visgi dėl visuomenės labo reiktu jums sužinoti, kas yra p. K. Ž., kuris savinasi balsą netik jus Komiteto bet ir visuomenės, kuris ignoruoja kitų tiesas ir diktatorizkai veda tautos reikalus, kuris ne stoja pats į kovą už tautos labą ir ne kritikuoja europiecius nuo savo vardo, bet nuo vardo amerikiečių ir „daugumo“ tuom tarpu, kada laikraszcziai apie tai nekalba.... Toks vedimas reikalų yra galimas tiktai parapijose kur vieszpatauja įpatingi principai ir įpatinga valdymo sistema. Asz malonėcziau vėliaus patirti, kad p. K. Ž. neprigul prie jus Komiteto, nės tai tik parodytu kad visuomenė rinkdama tokius vyrus į komitetą ne surado geresnių, arba ne mokėjo atskirt gerų nuo blogų.

Prie tos progos paminėsiu czion da vieną faktą, kuris teipgi riszasi su jus Komiteto darbais. Czion figuruoja kun. Žilinskas, jusų prezidentas. Man nuvažiavus į Gierszins-

kus (netoli Paryžiaus) ir pradėjus klausinėti apie parodos reikalus, apie D. t. „Želmuo“ etc., išzgirstu netikėtą naujieną. Parodo man laiszką kun. Žilinsko, atėjusį ant vardo p. Gierszinskienės, 4—5 dienoms priesz mano atvažiavimą, kuriame kun. Ž. rekomenduojasi kaip prezidentas nesenei išrinkto komiteto, aiszkina parodos reikalus ir tarp kitko sako: „komitet glosowal, zeby poslac ktorego z inteligencyi litewskiej, ale toby kosztowalo nam [turbut norėjo pasakyt „nas“], a pozytku bylo by ztego malo, gdyz on tez wiele cos zrobic tam by nie mogi“ — Rodos buvo sutarimas siusti delegatą, ir pats kun. Ž. sako, kad „Komitet glosowal, zeby poslac“, tuom tarpu užbėga Komitetui už akių ir raszo ką kitą. Toks taktas kun. Ž. padarė netik man nesmagumą, bet apskritai parodė, kokia yra pas jus Amerikoje tvarka. PP. Gierszinskiai turėjo teip suprasti, kad viens Komiteto prezidentas turi didesnę valią ir valdžią, ne kaip visas jus Komitetas. Toks vedimas reikalų parodos negali iszeiti ant gero, bet tik ant pikto, o ir daro mums gėdą priesz svetimitauczius!... 20. X. 99 *Darumantas.*

P. S. Su visais parodos reikalais kreipkitės prie mus Komiteto sekretoriaus į Londoną. Kas raszys į mus Komitetą lai raszo tik tai, kas yra sutarta viso Komiteto, o ne tai, kas kam gal pareit į galvą, lai padeda savo vardą po praneszimu ir neužmirszta paminėti, kada laiszkas raszytas, kiek viens laiszkas eis į Parodos archyvą ir kiekviens atsakys tiktai už savo darbus.

Uzmusze lietavi.

Berželio 4 d., 9 valandą pirm pietų tapo užmusztas Senkus (kaip jo vardas? Red.), paeinantis iš Tursuczių kaimo, Szunskų valsčiaus, Marijampolės pavieta, Suvalkų gubernijos. Senkus dirbo prie išzkrovimo anglių iš boto, kur

išzvindavus 20 pėdų augsztyn pusantros tonos anglių, nutruko geležinės virvės kilpa ir tas sunkumas užpuolė ant Senkaus. Palaidojome Senkų 6 d. Berželio, antrą val. po pietų. Jeigu kur yra Senkaus giminių, tiejie galėtu pareikalauti nuo kompanijos gero atmokesczio, nes jos yra kaltė už vartojimą neatsakanczių virvių. Norinti atsiszaukti ir placziaus apie tai patirti, galite raszyti pas mane.

N. Butkevicia

119 Banks Ave.

West Superior, Wis.

Dainininku draugyste

Chicago, Ill. 1900 m. 3 d. Berželio turėjo pirmą susirikimą, ant kurio tapo išrinkta administracija: ant pirmesdzio — K. Kazokas, jo pagelbinkas — B. Olszevską, protok. sekr. — M. Dovidaitis, financ. sekr. — J. Kanopackaitė, kasier. — J. Gerijotas. Sąnarių prisiraszė 14 ir užsimokėjo mėnesinę mokesztį: merginos po 10 ct. ir vyrai po 15 ct. Prisiraszė, 5 moteriszkos lyties ir 9 vyrai. Mokestis mėnesinė dėl uždengimo kasztų. Dainininkų draugystė D-ro V. Kudirkos, be pagelbos laike ligos ir smerties ir be tikėjimiszkių pažvalgų.

Draugystės užduotė: mokintiesi dainuot lietuviszkai-tautiszkas dainas ir vyrams turėti moksliszkas kalbas; o merginom, deklemuoti eiles ir miklytiesi prakalbose. Į szią draugystę gali prigulėti be skirtumo lyties, merginos, moterys ir vyrai.

Susirikimus laikys kiekvieną mėnesį, po pirmam 1-mą nedeldienį, 2-trą val. po pietų, svetaineje J. Palilionio po No. 68 W. 25-th str., ant galo dainos. Dainų lekcijos, iszėmus pirmą subatą, bus kiekviena subatos vakarą 7½ valandoi.

Sekr. M. Dovidaitis

946—33-rd. Str.

Chicago, Ill.

Augis darbininku judėjimo Lietuvoje.

didinasi ir nors jie nekalba lietuviskai, bet save skaito jau lietuviais ir kaip kur stengiasi ir patys lietuviskai pramokti.

Likusioji dalis Lietuvos gyventojų — tai žydai ir maskoliai; pakraszcziuose Lietuvos gyvena baltgudžiai ir latviai. Miestai ir miesteliai prikimszti žydais piniguočias ir miniomis neturtingų žydų — žydiszkų proletarijatų, skaitlius kurių labjausiai pasidaugino per paskutinį deszimtmetį, kuomet žydai buvo pavaryti isz pacios Maskolijos ir kuomet jiems liko užginta gyventi kaimuose. Maskoliai Lietuvoje — tai atėjunai. Szie apasztalai maskolybės yra įvairiausiai urėdninkais, popais, mokinojais, sudziomis ir abelnai užima visas vietas, kokias ir lietuviai galėtų užimti. Nega na to, vyriausybė spraudžia czion sziuos savo pasiuntinius ir į vietinį gyvenimą Lietuvos; teip czion kviečiami ir szelpiami didesni žemvaldziai, kuriems dykai buvo davinėjama žemė ir dvarai nugalabintų ar iszvarytų į Maskoliją buvusių valdytojų; sziems žemvaldziams sziantdien duoda visokius palengvinimus nusipirkimui sav žemės, kas užginta lietuviams; czion vyriausybė tupdo „starovierius“ perkeldama juos isz Maskolijos į Lietuvą, pagaliaus, „mikalojiniems“ kareiviams czion ir-gi buvo davinėjami gabalai žemės. Kas link kariumenės, kurios teip daug prikimszta mūsų kraszte, tai ir isz jos vyriausybė stengiasi padaryti apasztalą maskolybės: į czionyszczią kariumenę skiria tikrai tikrus maskolius isz tolymųjų rėdybų; oficierius katalikus ir-gi noriai perkelia į gilią Maskoliją, lygiai kaip pastojusius kareiviais isz mūsų kraszto varo ant Amuro ar Kaukazo.

Buvusis paskutinis 1863 m. maisztas, kame ir lietuviai, o labjausiai žemaicziai ėmė didį dalyvumą, suteikė vyriausybei progą užmesti ant Lietuvos visą eilę gniauziančių tiesų, kurios sustrukdė visą mus kulturiszką augį: pramonė, apszvieta ir abelnai bendra bujone visos tautos liko pakirsta. Teip, metuose 1865 buvo užginta vartoti lietuviszkoje raszliavoje priprastas lietuviams raides ir liepta raszyti tikrai „kirilica“ arba maskoliszkomis raidėmis. Szis barbariszkas užgynimas tęsiasi ir iki sziai dienai. Tuose pat metuose 10 d. gruodžio užginta ypatoms teip vadina-

mos „lenkiszkos kilties“ pirkti Lietuvoje žemę, o ukininkams toksai pirkimas liko begalo apsunkintas. Visa Lietuva liko atiduota į prieglobą Vilniaus gen.-gubernatorių, kurie stengėsi varyti politiką savo pranokėjo Muravjov'o-Koriko, szionumalszintojo maiszto. Visa Lietuvos liaudis liko atiduota ant tycziojimosi ir plėszimo vietiniams didiems ir mažiems urėdams, atvykusiems czion dėl gero ūdarbio ir karjieros. Patys jug maskolių urėdninkai szneka, juog jeigu kas isz jų lieka Maskolijoj nutvertas, kaip vagis, tai jį dažniausiai skubina perkelti „į sziaur-vakarinį krasztą“, kame jis tuoj gauna paaugsztinimą.

Todėl nėra nieko keisto, jeigu lietuviai, neveizdint ant sunkiausių bausmių ir neapskaitomų aukų, kurias turėjo iszskentėti už savo dalyvavimą maiszte, sziantdien neperstoja kariavę su despotiszka caro vyriausybe, ir szio kova eina vis didyn, pasiekdama vis placziau visus Lietuvos gyventojus ir įgaudama naujas formas savo apsireiszkimo. Teip, metuose 1883 Prusuose pasirodo „Auszra“, pirmas nelegaliszkas Lietuvių laikrasztis, kame siekiai maskolių vyriausybės įgauna liuosą kritiką. Nuo to laiko įplaukimas szios nelegaliszkos raszliavos formoje mėnesinių laikraszczių, knygučių ir atsiszaukimų eina be paliovos iki sziam laikui; ir nekurie laikraszcziai, kaip „Varpas“, „Ukininkas“ ar „Tėvynės Sargas“ įgauna tvirtą paturėjimą pacioj Lietuvoje ir atranda vis daugiau skaitytojų; pradeda pasirodyti vis daugiau knygučių, kame kuoasztriausiai kritikuojasi visa politika vyriausybės, kuriose skelbiasi reikalingumas Lietuvai politiszkos liuosybės ir geresnės visuomeniszkos tvarkos: pasirodo knygutės, o paskui ir laikraszcziai jau grynai socialistiszkos pakraipos. Visi szie iszleidimai plaukia Lietuvon paveiksle kontrabandos, kuri lieka placziausia sriove mūsų apszvietos ir kas svarbiausia, liosos apszvietos. Vyriausybė, žinoma, greitai aptiko szią kontrabandą ir isz pradzios sunkiu nubaudimu žmonių, pas kuriuos buvo rastos knygutės, nors nekaleziausio turinio, paveizdan maldų knygelės, stengiasi szią kontrabandą pakirsti. Bet tai nieko negelbi — tokių prasikaltėlių kas kart pradeda atsirasti daugiau. Už maldų knygas kaip kur vyrausybė jau liaunasi persekiojus ir jieszko tik knygelijų ar laikraszczių,

kurie skelbia kovą prieš valdžią, bet ir tai nieko negelbi: skaitlius prasikaltėlių eina vis didyn. Tuomet vyriausybė užmano iszgaudyti lietuviszką inteligenciją ir pradeda daryti Suvalkų rėdyboje kuoarsziausias kratas. Kur szį-tą rado, o kaip kur ir nieko nesujieszkojo, bet tai jai nieko nekenkia apszaukti visus prigulincziais prie kokios ten anti-valdinės partijos ir užmesti ant jų sunkiausias bausmes. Praėjusiuose 1899 m. 22 vyrai liko isztremti po ilgų sėdėjimų kalėjimuose isz Lietuvos į Viatką ar kur kitur. Tai pirmieji e n m a s s e Lietuvos kankintiniai už lietuvisztę. Žinoma, ir toksai neregėtinas nubaudimas nieko randui negelbė. Prieszingai, neapykanta ir įpykimas ant valdzios tik labjaus pakilo: visokie atsiszaukimai pradėjo atsirasti netik Suvalkų rėdyboje, bet ir Žemaitijoj ir Augsztojoj Lietuvoj ir net pacziame Vilniuje. Randas ant rubežiaus pastatė du kart didesnę sargybą, pradėjo statyti tam tikrus boksztus, nuo kurių geriaus viską matyti, užvedė szunis prie sargybos ir vis tai, kad apstabdinti lietuviszką kontrabandą. Bet tai vis tik labjaus erzina, labjaus pykdina žmones. Jug sziai politikai valdzios greitai jau bus bankrutas, apie tai žino ir pati valdžia. Vietiniai gubernatoriai, o teip-gi kun. Imeretinskas ir Trocki's, kaip tai matyti isz pasklidusių žinių valdzios, „Dokumente apie lietuviszkas raides“¹⁾, visi liudyja, juog paskutiniame laike Lietuvoje smagiai pradėjo platintis revoliucijinė ir net socialistiszka literatura, juog pakirtimui tokio platinimosi geriausia butu leisti lietuviams spaudą Maskolijoj, tik tą reikia padaryti ne tuoj, kad mat lietuviai nė nemanytu, juog valdžia priversta buvo gražinti lietuviams spaudą. Pakol jie reikalauja sunkiausio nubaudimo už szias užrubežines knygeles ir meldžia paskirti jiems pinigų ant platinimo tarp lietuvių knygelijų, atspausių maskoliszkomis raidėmis. Žodžiu, jie geidžia vesti kovą da asztresnę.

Tokia tai pavirszutinė iszveizda lietuvių politiszkos kovos už savo raszliavą, už savo liuosą buseną. Bet dar prisiziuurėsime arcziaus veikiančioms partijoms, kurios darbuojasi szioj paslaptiuoj raszliavoje.

1) Dokumentas apie lietuviszkas literas Tilžėje 1899 m. perspauda isz „Varpo“.

(Toliaus bus.)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĒ
JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

be apšvītas ant svieta gyventi. Potam jis buvo priēms vietā naminio mokytojo, idant susirinkus kiek pinigū galētu traukti ī Tērbatā ant tolesnio mokslo. 1867 m. mirē jo tēvas, ir likusioji šeimyna reikalavo Andriaus paglobos. Todēl jis metē mokintojavimā, o grīzo prie staliorystos ir pelnē dēl saviškių pragyvenimā. Bet ir čion jam rupējo gamtos mokslai ir philosophija, jis mielai skaitē raštus Goethē's, Schillerio, Heinēs, Turgenjevo ir kitų. Tačias latviškių raštų Laubē neskaitē, nors išeidinējo tuomet „Mahjas Weesis” ir īpatīngai „Peterburgas Awises” žmonių protuose darē didelē atmainā. Mat Laubēs tēvas buvo tikras vokiecis, o motyna, gimusi Latviutē, kalbējo ar vokiškai. Bet pažintis ir draugavimasi su Fr. Brihwsemneeku patraukē Laubē prie pamylējimo latvystēs ir Latvių kalbos: jis ištyrē Baltijos istorijā, īsigilino ī Latvių gyvenimā ir īsismagino latviškoje kalboje. Tame persivertime Laubēs taip-gi daug prisidējo ir jī skudrino mokytojai: Bluhms-Dunalkoje ir G. Taurinšch-Talsių pagaste, prie Grobinēs. Latvių tauta laimējo naują draugā, pajiegnā darbuose, bagotā dvasēje. Sykī su Latviais susibendrinēs, Laubē džiaugēsī Latvių džiaugsmu, o bēdavojo anų bēdomis.

Pastarā vietā naminio mokytojo Laubē turējo Jelgavoje, kur jis prisidējo prie latviškių „vakarų”, ir taip-gi sđarbiavo prie maskoliškai latviškai vokiškojo žodyno. Iš Jelgavos Laubē persivietojō ī Rygā, kur susipažino su abiem to laiko „Mahjas Weesis” savininkais, beje Ernstu Plate ir Ansiu Leitānu, kurs, senas ir ligustas budamas, už menkā algā, pasisamdē Laubē. Taip tai įvyko, kad Leitānui numirus, Laubē apēmē rēdyti „Mahjas Weesi” ir taip-gi Platēs „Laika grahmatā”.

„Mahjas Weesi” jis leidē ī svieta lengvoje ir skaidrioje žmonių kalboje: mat buvo seniai, o tuli ir jaunesni, kuriems Latvių rašliaviška kalba nesuprantama tuomet buvo. Nuo ginčū ir vaidū jis sergējosi. Bet apart to, jis sđarbiavo prie R. Thomsono „Wahrpos” ir „Darbo”, prie J. Materio „Semkopjo” ir „Teesu Wehstnešio”, prie tulų Sieslak'o išleidimū („Pagalms”, kalendoriaus ir t.t.), prie J. ir K. Klawinių „Rotos” ir prie Welmēs „Austrumo”, arba vėl parašē juokū lugā dēl skatuvēs „Augsti weesi”, dēl mokslainių „Pamahzischana Kreewu waloda” (Pirmais šolis, otra druka 1875) ir „Pilniga rehkinaschanas mahksla sadsihwei” (Riga, 1884).

Rygoj jis gairū dalyvumā ēmē Latweeschu Beedriboje, īpačiai prie išaiškinimo klausimū vakaruose; jis labai mėgo kalbēti apie Latvių kalbā. Jo kalbos būdavo nesykī satyriškos, bet ne asabiškos: jis juokēsī iš svieta mulkybēs ir tulų gyvenimo ydū. Jo satyriški raštai (su parašu Inga, Nīrga, Sobgals ir k.) tilpē yra jau tai ī jo paties laikraštī, jau tai ī „Rotā”, jau tai ī „Semkopī”. Kiti jo originališki raštai: „Šmiltneeku Andrejs” tapē spausdintas 1878 m. pridēcke prie „Baltijas Semkopjo” su parašu Sobgals; („Ingas pastahstita nowellite”) „Pats šawas zilpas” tapē spausdintas literariškame

priede „Teesu Wehstnešio” 1883 m. Apart to Laubē 1872 m. išdavē brošurēlę „Muhšu laika raksti”, kur apsvarsto tuomet išeinančius laikraščius „Lat. Awises”, „Mahjas Weesis” ir „Baltijas Wehstnešis”.

Laubēs Indrikis mirē 22 d. rugsējo 1889 m. Rygoje ir palaidotas tapē Gertrudos kapuose. Taip tai Laubē žmonės švietē, tai žodžiu, tai raštu. Jis daugiaus darē, negu žmonės matē, jis buvo geresnis, negu žmonės apie jī girdējo: draugams draugas ir Latvių tautos mylētōjas.

20. Andrejs Pumpurs.

Andrejs Pumpurs.

Andrius Pumpurs, gimē 1841 m., o mokēsī Leelwahrds mokslainėje prie mokytojo Benevskio nuo 1853-56 m. Potam triusēsī daugelyje vietų kaipo pamierčius, vėliaus buvo medšargiu Jumurdoje. 1874 m. jis kako ī Rygā pas fabrikantā R. Thomsonā už sđarbininkā prie laikraščio „Darbs” ir žiamkuopybos rašto „Wahrpa” (čion tuom laik Krogsemis mokē pabirko darbininkū vaikus). 1875 m. jis įsteigē drauge su B. Dihrikiu kningū parduotuvę, ir apsivedē su Edda Goba, o 1876 m. ištraukē kaipo voluntjeras ī Serbijā, ī karę prieš Turkus. 1877 m. įstojō ī Maskolijos kariumēnē, ir 1878 m. išdavē oficēriškā egzamenā. 1880 m. jis tapē perkeltas ī Rygā, ir įgyjo kapitono urēdā; vėliaus jis gyveno Panevėzyje.

A. Pumpurs yra atsižymējēs Latvių poetas, ir pirmas pažino vertumā tautos dainū, kurias jis bandē pamėgdžioti, k. a. „Stahsti manim, Daugawiņa” (1869), „Pastarite” (1870), „Deewu kahas” (1871). Tulos jo dainos turi gilesnē dumā („Muhšu Deews”, „Šwehts brihdis”). Jo dainos keldina tēvynę, tautā, valnybę; neretai tēmos yra semtos iš mythologijos, istorijos ir gyvenimo. Po ilgesnio tylējimo, Pumpurs Latvių tautai ant trečios giedosenos šventēs pagaminō tautos epā „Lahtschplehšis” (1888 m.) Daugelis Pumpuro dainū tapē 1890 m. išleista knygutėje po antrašu: „Tehwija un šwešchuma”.

21. Sariņu Kahrlis (K. Muelleris).

Karolis Muelleris gimē 1844 m. Kurše, Behrsamuižēs Mas-Sarinių kieme ir kudikystę perleidē gan sunkiose aplinkybēs, kada-gi jo tēvas buvo netekēs akių šviesos. Motyna buvo sumaniusi jaunesnį sunų išmokinti kalvystos. Bet 1858 m. jī pasiuntē Karolī ī L. Bergmano mokslainę, artymais Dobelēs, kur Sarinių Karolytis ēmē mokytiesi senoviškių kalbū. Jau 1861 m. jis įstojō ī 5-tā kliasā Jelgavos gymnazijoje, kur, laimējēs malonę seno mokytojo Crusēs, jis gavo mokslā už dykā ir dar pinīgiškā pagelbā. Prieg tam kitus vaikus vakarais pamokindamas, jis pelnē kiek-tiek pinigū, ir taip besigelbēdamas 1866 m. pabaigē gymnazijos mokslus.

Perleidēs vasarā pas motynā, jis rudenī įstojō ī Tērbatos universitetā mokytiesi istorijos ir philologijos. Cion ant trumpo laiko jis prisibendravo prie studentū draugystēs „Curonia”. 1870 m. čion tapē įsteigti „Latvių Vakarai”, kur mokslas, draugyba ir tautyba vienyjo šių vakarū bendrus. Ir

kad vėliaus iš tų vakarų išdygo Latvių korporacija „Lettonia“ tai ir K. Muelleris tapė įkeltas į jos filisterius.

Tėrbatoje Muelleris įpatingai pamylėjo auklėjimą jaunuomenės. Todėl jis jau studijų laike mokintojavo W. Schwartzo įsteigtoje „Varguolių vaikų mokslo mokykla“, įpatingai Latvių vaikus mokydamas prigintos kalbos, iki 1870 m. su pagelba sąmokslų jis įkūrė šalymais tos mokslo mokykla Latvių vaikams atskirą mokslo mokykla su latviška kalba dėl pamokymo. Čion tapė iš miesto surinkti Latvių varguolių vaikai ir mokymais visokių mokslų. Bet kad savas studijas pabaigęs K. Muelleris 1873 m. prasišalino iš Tėrbatos, ir toji mokslo mokykla užbaigė savo buvį, nors skaitlius mokytojų buvo priaugęs iki 13.

Siaip bėdnas budamas, Muelleris nuo 1869–72 m. turėjo ant gyvenimo uždarbiauti, ir todėl pastojai naminiu mokytoju. Vasaros dyklaiki jis todėl perleisdavo namuose savo mokytojų tėvų, tai Petrapylėje, tai Moskvoje, tai Tambovo rėdyboje, ir tokiu būdu susipažino su Maskolijos žmonių gyvenimu. Įpatingai Moskvoje jam miela buvo pažintis su Valdemaru, Brihsemneeku, Krodsineeku ir kitais. Studijas baigęs, jis gyveno pas tėvus, iki pirmai Latvių giedosenos šventei 1873 m., kurioje jis dalyvavo, lyginai kaip mokytojų konferencijoje.

Potam jis buvo gavęs Petrapylėje vietą už gymnazijos mokytoją, bet sunku buvo nuo tėvynės atsiskirti, ir todėl jis priėmė vietą naminiu mokytoju pas Jaunpylies kuningą. Iš čion 1875 m. jis tapė pakviestas į Peebalgą į Krovaldo vietą už mokytoją prie vietinės draudžės mokslo mokykla augštesnės klasių. Čion jis trisėsi iki 1892 m. dėl jaunuomenės naudos ir išstobulinimo, už ką yra laimėjęs Latvių meilę ir atžintį; čion jis taipgi, prigulėjo prie vietinės Labdarystos Biedrybos.

1892 m. K. Muelleris persikėlė į Zehsius ir atidarė 6-klasinę mokslo mokykla su realiniu kursu su maskoliška kalba išguldymo. Ir toji mokslo mokykla veikia ėmė žydėti po vada brendusio pavidago.

Muelleris per ilgus metus sądarbiavo prie „Balt. Wehstnesio“; čion tilpo daugelis svarbesnių jo raštų: „Staburadse (Staburags) Kurseme“ (1871), „Druškas is mušū tautas teiksmu walsts“ (1872 m.) „Kara—deews Jods“, „Saule un Mehnešis“, „Lihga un Trimps“, „Milda un Kaunis“, „Mahjas—kungs jeb Zeemneeka“); 1873 m. jis apskelbė raštą apie Ernstą Kristjahnį v. Trauvetter (mirusį 1858 m.); 1874 m. istorišką raštą „Schkehde“. Jis yra sądarbiavęs ir prie kitų Latvių laikraščių.

22. Pridrikis Brihsemneeks.

Frizis Brihsemneeks (Treuland) priguli prie svarbesniųjų Latvijos vyrų. Jis gimė 20 dieną spalio 1846 m. Kurše, arti Aispūtės. Iš čionykštės aprinkės mokslo mokykla jis nuėjo į Gorkių „mehrneežibas skola“ (matininkų mokslo mokykla), kurią pabaigęs 1867 m., jis leidosi į Moskvą. Čion jis jau tai pats mokėsi, jau tai kaip valnas klausytojas lankė universitetą tyrinėdamas tautos ukę, mokslą statistikos ir istorijos, ir galiausiai 1873 m. išdavė egzameną ant vokiškos

Pridrikis Brihsemneeks.

kalbos mokytoju prie gymnazijos. Iki 1887 m. vasarai Brihsemneeks buvo Moskvoje už mokytoją, o tamet vyriausybė įkėlė jį už laukininkų mokslo mokykla inspektorių Žiamutiniame Kurziamyje, ir 1889 m. už peržiūrėtoją Rygos bei Rygos apgabaliu mokslo mokykla. Brihsemneeks yra daug darbo padėjęs, kraudamas Latvių dainas, jo veikalą išdavė Moskvos Antropologiška bei Ethnographiška draugystė: kuri 1869 m. buvo jau davusi piningišką subsidiją ant 4 mėnesių dėl apkeliavimo visos Latvių žiamės, 1872 m. tautos dainos, o 1881 m. mįsliai, parunos, raganavimai, prietaros ir t.t., už ką laimėjo nuo cėso-riškos draugystės sidabrinį medalį.¹⁾ Ir kitokiu būdu jis dirbęs yra ant literatūros dirvos, išleisdamas Latvių tautos pasakas (1888 m.)²⁾, perguldydamas tulus deringus straipsnius ir t.t. 1867–71 m. sutaisė „Kreewu—Latweeschu—Wahzu wahrdrnize“. — Brihsemneeks įgyjo dumčiaus pramintį ir tapė parėdytas daugeliu ordenų; be to, jis yra minėtos Moskvoje draugystės tikras draugas ir sąnarys.

Be to, B. sądarbiavo prie Katkovo išleidžiamų „Moskovskija Viedomosti“ ir prie J. S. Aksakovo laikraščio „Ruš“, rašydamas apie Latvių gyvenimą ir jų vaidus su Vokiečiais. Norėdamas Latvius supažindinti su Maskolijos rašliava ir jieskiniais, B. išguldė Gogolio „Tarašu Baľbu“ (Riga, 1887) ir parašė apie „Augstus Kreewu wihrus is semas kahrtas“, I Lomonošows (Riga, 1874) ir II Nikons (Riga, 1878), jas pavesdamas „Latweeschu zentigeem jaunekleem“.

„Baltijos Wehstnesio“ nuo pat pradžių jis buvo uolus sądarbininkas, ir ten randasi spausdinti tuli akyvi raštai, kaip: „Etnografijas (Rumjanseva) museja Maškawa“, Andriaus Špahgio gyvata, gromatos iš Moskvos, apie krovimą Latvių dainų ir pasakų, apie vaikų auginimą, apie Latvių literatūrą ir t.t.

23. Andrius Slėsinš.

Andrius Slėsinš mirė Arensburge 2 d. liepos 1892 m. Gimęs jis buvo 1845 m. arti Bauskės, Kurše; nuo 1858–60 m. ėjo į Bauskės vokiečių elementarinę mokslo mokykla, potam ėjo į Bauskės aprinkės mokslo mokykla 1861–63 m. Išdavė egzameną, gymnazijon Jelgavos, kur buvo iki 1868 m. Potam Moskvoj mokytojavo, iki 1871 m. įstengė įstoti į Lazarevo institutą studijuoti rytų kalbas. Nuo 1872–76 m. Moskvos universitėte mokėsi philologijos, pokam paskirtu tapė į Rėvelio gymnaziją už mokytoją maskolių kalbos ir literatūros. Nuo 1885 m. jis buvo Rygoje cenzoriumi naminės pressos.

Jau studentu budamas darbavosi apie Latvių kalbą ir istoriją, ir su Krishjahniu Kalniniu, Aleksandru Weberiu bei Povilu Plawneeku susirinkdavo dėl studijų — Latvių kalbos. Tarp 1872–76 m. Slėsinš parašęs yra dėl „Baltijas Wehstnesio“ daug raštelių apie senlatvių-mythologiją („Praulimas šwehtnizas iszelšchanas“), „Parkara deewu Jodu“ ir k.).

1) 1887 m. taip pat Moskvoje išėjo jo maskoliškai perguldytos 148 Latvių teikos ir pasakos.

2) „Mušū tautas pašakas“, Riga, 1888.

(Toliaus bus.)

Teatras!

Ketverge 21 d. Berželio (June) 1900 bus atloszta per „S. Daukanto Teatralizšką Dr-tę” komedija: **PRILIPS OŽYS GALĄ LIEPTO** svetainėje lietuviams žinomoje **CONCORDIA HALL**. Bank str. Waterbury, Conn.

Pradžia ant 8 val. vakare. Įženga 10, 25, ir 35, ct.; priegtam bus ir puikios deklemacijos. Delto visus szirdingai užkviečiame, o busit užganėdinti.

Komitetas.

Didele Ekursija!

Brooklyno ir New Yorko lietuviszka parapija dieną 15 Liepos daro pasivažinėjimą (excursion) ant marių. Jau turi nusamdytą puikų laivą, ant kurio gali tilpti 2,500 žmonių. Prie skambėjimo puikios lietuviszkos muzikos galės szokti ant sykio 200 porų. Bus tai neiszpasakytai gražus ir linksmas pasivažinėjimas, todėl visus lietuvius, idant teiktusi kuoskaitlingiausiai susirinkti, nuoszirdžiai užkviečia

Komitetas.

Pik-nik-as!

Lietuviszka Plymoutho Parapija turės szjmet didelį **Pik-nik'ą Hanover Parke**, 20 dieną Berželio. Pik-nykas prasidės nuo pat ryto ir trauksis iki vėlybam vakarui.

Ant piknyko užpraszone brolius lietuvius isz visos aplinkinės. Bus visokių puikių pasilinksminimų. Muzika kuo puikiausia.

Praneszame, kad ant mus pik-niko atskyriame darže bus teip-gi lenktynės, imtynės ir visokios kitokios fonės, įėjimas į tą atskirą vietą kasztuos tik 5 ct.

Su guodone *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo szvogerio Vinco Szalaszevicziaus, kuris rodos gyvena Minersville, Pa. ir Miko Rutelionio, tetėno, kuris rodos gyvena Duryea, Pa., teip-gi ir M. Brazaucko, kuris gyvena Wm. Penn, Shaft, Pa. Asz atkeliavau isz Lietuvos 4 d. Berželio į Plymouth, Pa. ir malonėčiau susirasti savo gentainius. Delto jieszkomi patys, arba kas isz tautiečių apie juos žinotumete, malonėkite jiems kaipo ir mą suteikti žinę, per „Vienybės” redakcija.

Laukdama žinios lieku su guodone

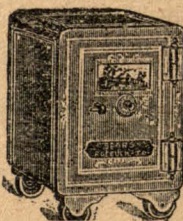
Kastancija Gurevicziutė
isz Igliszkių
Bartninkų parapijos.

Asz Juozas Klusaitis pajieszkau savo brolio Vinco Klusaiczio, paeinanczio isz Suvalkų gub., Virbalio valseziaus, 15 metų kaip gyvena Amerikoi. Patsai, arba kas kitas jį žinote, malonėkite suteikti žinę ant szio adreso:

Juozas Klusaitis,
70 Bak Row, Bothwell Park,
Bellshill—Scotland.

Asz Jonas Albaitis pajieszkau savo draugo Antano Sabaliaucko. Turiu prie jo labai svarbų reikalą. Kas apie jį žinotumėte Amerikoi, arba patsai, teiksis suteikti mą žinę ant szito adreso:

Jonas Albaitis,
70 Bak Row Bothwell Park,
Bellshill—Scotland.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 65 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. © SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

TAMAS PAUKSZTIS**Parduoda Laivakortes**

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drcziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per **TAMA PAUKSZTI**
123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliam pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

Žemlapis Lietuvos ir Latvijos

lietuviszgoje kalboje, atspausztas lotiniszkomis literomis Peterburge, gaunamas pas

Inžinieriu **A. Maciejevski**

Nevskis p. n. 111 b. 73.

Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiuntimu; imant 10 exempl. 20% rabato.

Už \$500 in Europa

del visų prie lengvo darbo ant Hamburg ir Bremen linijų ir pasažierinių laivų, atsiszaukit pas

HENRY J. JACOBS

38 Canal str. NEW YORK

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teiposgi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

Merginos naudokites,

pajieszkau doros lietuvaivės kuri moka nors kokį darbą, o labiausia siuvimo ir nesenesnė kaip 20 metų.

Teiksis atsiszaukti arba savo paveikslą prisiusti ant adreso sziochio

Ant. Jeszmanta

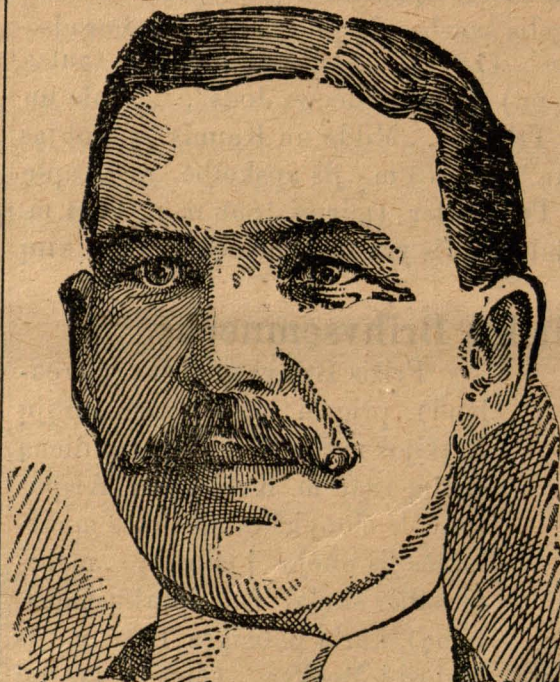
24 Meckalf str.

Wilkes-Barre, Pa.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo adresa.

Kuris sugražins sveikata trumpam laike.

A. E. Robinson M.D.C.M.

tuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jelgu vortosi tam tikslni atsakanczes gyduoles. Institutas neaprobežiuoje, bet kuris tik raszys, aplaikys dovanai pakelį užpezėtyta kad nebutų kokio apsirikimo prieszai apgavystę. Raszyk tuojaus.

Dovanai prabos pakelis pasekmingiausių gyduolių bus prisiustas kožnam per pacztą, kuris raszys į State Medical Institute. Tos gyduoles daugybei vyrų sugražino sveikata, kurie per daugelį metų kentėjo proto ir kuno ligas paeinanczias nuo jaunystės, uz tad Institutas prizada kožnam kuris atsiszauks, prisiust pakelį dovanai.

Kožnas kuris jaučia antli lytiszko silpnumo paeinanczio nuo jaunystės, kuris silpnina spēkas iratmintį, sukelia dieglius strėnose arba nevaldymo lytiszkių dalių gali sugrįžt į sveikata gydymasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą pasekmę nes jos atsiekia suiszkadytas vietas daduodamas drutybę kur labiausia reikalinga. Iszgydo kožną ligą iszvarinėje vieokius nesmagumus isisenėjusius nuo kelių metų per nenaturaliezka pasielgimą iszgydo kiek vienam atsitiklme. Daszinok State Medical Institute, 520 Elektron Building Ft. Wayne, Ind., o apturėsi trumpam laike pakelį gyduolių dovanai. Institutas nori pagelbėti daugybei tokių vyrų, kurie negali apieist savo namus ir nusiduot į gydinyczies-tai dovanai prisiustas pakelį

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susiszekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.

Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

ZINGEIDU IR AKIVA DEL SVIETO. Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uželdinimo plaukų ant praplukusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancije). Kožas užsigindina, kur jau tukstaneziam ypatų profesor. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai lain ingi per laikraszczius ir laiszkus iszreiszke szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacieje per laiszkus adresa-vokit sziteip:

J. M. BRUNDA CO
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Ražancijų, Szkaplierių lietuviszkių, visokių brostvių, maldų knygių lietuviszkių ir lenkiszkių, teipgi ir visokių istoriszkių knygių lietuviszkių ir lenkiszkių; abrozų visų szventųjų ir tautiszkių ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanovicziū
231 S. Roebling Str. BROOKLYN, N. Y.
(prie lietuviszkos bažnyczios.)

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co, 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dazižnoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

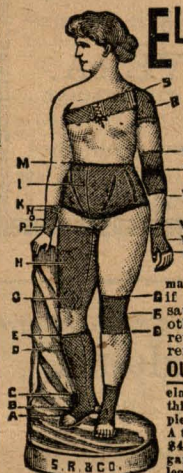
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS

AT HALF PRICE.

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARICOSE VEINS, WREAK, SWOLLEN OR TICKLE-ATTED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us without SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stocking, A to I, \$2.50; thigh leggings, C to I, \$6.00; thigh piece, G to I, \$2.50; knee stocking, A to G, \$5.00; knee leggings, C to G, \$2.00; garter stocking, A to E, \$3.00; garter leggings, A to M, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRD LESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.), CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS,

kurios daugelį pradziugins ir palinksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija — isz psichieško, intelektualieško ir ne ekonomieško atžvilgio — dalinasi į 3 klases: viena yra sveika, druski, puiki visados linksmi, pasidėkavojant tam visur turi geras pase-mes ir pasivedimą visokioje vertegystėje; antroji yra ligusta, silpna, nulludus, stuykus, melancholieška, nedraisi ir tankiai vistizkai neg-bi prie darbo ir netinkanti szelmy-nizkame gyvenime.

In szią pastarąją kliausą priguli visi tie, kurie savo jaunysteje, daugumas gal visai isz netvyzių, atsidavė naikinancziam žmogaus kną ir dvasiá darbui — onanizmui arba patpollucijai, ir savo vėlesniuose metuose per dang davė valę savo lytiszkies pageidimams; teipgi ir tie, kurie isz priežasties neuztektino ir blogo maisto, persidirbimo, per didį alkoholiszkų gėrymų vartojimą, arba kurie per susidėjimą su nesvalkoms moterėms prazudė savo linksmybes ir sveikatą.

Szitokie žmonių suklydimai galiaus priverczia juos per visą jų gyvenimą kentėti baisiausias tų ydų pasekmes, kaip ve: szirdies drebėjimą, spas-midiszkių galvos skandėjimus, apetito netekimą, žarnų ir pilvo katarą, nugaros ir kryžiaus skandėjimą, nerviszkių, dispepsiją, vidurių užkietėjimą, sėklos bėgimą, sujungmę su nemoraliszkais sapnais, inkstų ligas, reumatizimą, dusinimą, negalą, szkorbutą, skandanczines ant kuno ir lytiszkų dalių spuozus, gonoreją, szankerį, sifilį etc.

Bet dabar tegul niekas nenusiimina: szio miesto daktarai iszrado naujus vaistus, su kurių pagelba gali greitai, radikaliszkai ir visieziskai isz tų ligų iszsigydyti; kankinamieji atgaus savo sveikatą, stiprumą, drurybę ir dailią iszvelzidą, gabumą visokiam darbe ir užsiėmime.

Priisusk 25 ct. markėmis ir mes pastusime tam-stal pamėginti mūsų gydoles per vieną isztię sanvalte. Visi, kurie išezkote pagelbos, kreipki-tės ar per laiszkus ar ypatiszkai pas daktarus in The State Medical Dispensary
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.
Offisas atidarytas nuo 8 A.M. iki 8 P.M.
Nedėlioms nuo 10 A.M. iki 12 A.M.

SEND 50 CENTS

TOUS WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$8.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and this is yours.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 5 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.

Prezidentas — M. Bridickas
Ex 17 Lost Creek, Pa.
Sekretorius — M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn
Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specijalistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.

Gydo visokias užsi-senėjusias ligas kaip: tai: Trozskulį, spazmą, paralyžių, dusulį, pavandeniavimą, reumatizimą, skandėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerklės, kruvinės, iszėjimą žarnų, drugi, iszmėtymus ant galvos ir skuros-gumbą, sustojimą te, kėjimų, kraujo tekėjimą, mėnesinis tekėjimą, nevaisingumą,

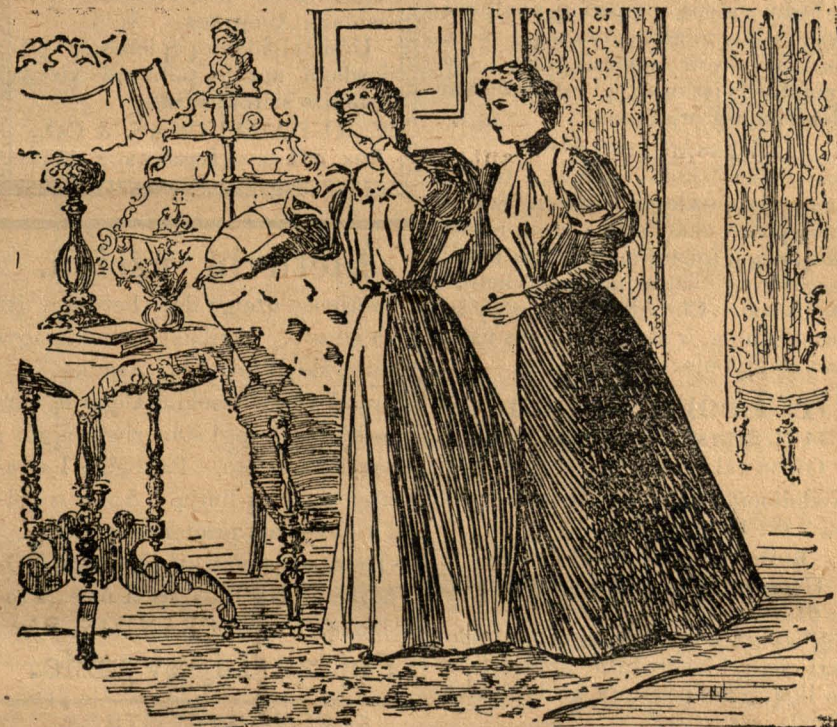
skausmus po gimdymul, puliavimus, ronas, atšvėrimus, ant kuno, rožę, žarnų ligas, skandėjimą strėnų ir krutinės, plautį, nervų skandėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smegenų, iszburkimą, puslės ligas, vėžį, diegli, akmens lligą, uždziuvimą, nusilpėjimą kojų, ažiuvą, žarnų ir inkstų ligas, karsztlige, niežus, iszberimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS
Jeizų sergi ir nustojes oel vilties iszgyti, kreipkis tujaus pas daktarą Kallmerten'ą ant rodos, Dr. Kallmerten'as iszgydė tukstanczius žmonių, kurie ilgai sirgo ir nū kitų daktarų negalėjo pagelbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodys. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paelnanczias) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, tiktai gydytis, nes neatbojimas atveda pliktas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BUTU NEISZGYDOMA, RASZK pas Dr. KALLMERTEN, APRASZK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTI (ar vyras ar moteriszxė), amžį, szvarumą ir temperamentą ligonio, idėk į gramatą 2 centine marke, paraszky savo pavardę ir adresa alszkiai, o gausi per laiszką RODA DOVANAI ir tikrą nūmonę Daktaro ligą yra iszgydoma ar ne.

Nevylyk, bet raszyk tujaus. Adreas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's **DYSPEPSIA**. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, 10 for 5 cents or twelve packages for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga.

Taipogi parsidūda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatams drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) 212 East Main Street,

PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyrizskų ir moterizskų ligų. Mokinys universitete New Yorke, praktikavo ligonbuciuose; Viedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buvo perdėtinis mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaip tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpiamą, skaudulius, zaizdas, tynimą, moterizskas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nervizskų ligų reikia naudoti elektrikinias prietaisas.

Ligas lytiszku dalii

iszgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Iszgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydlau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slapybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nū 9 ryto, iki 1 po piet. nū 5 po piet iki 8 vakaro
Nedeliomis: nū 8 iki 10½ val. ryto; nū 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir aprasyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. R. R.

Trukiat iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:10; 8:45; 10:10; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarūs.

Ant 7:24; 9:10; ir 11:5 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienijant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.

Ant 2:25; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienijant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tiketiai už pigiausę prekę į visas szalis, Sziaurę — Pietus, Rytus ir Vakarūs ir į minksztųjų anglių pielinikes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausiomis kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavcėms parsidūda po neiszpasakytai nūzemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausiu ant visos pasaulės popierių su konvertais; kas prisius \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimomes apmokame

Perkupcziams, agentams ir pedlioriams dūdame didelį pelną. Ant pareikalavimo iszsinucziame į visas dalis Amerikos

Uzsisteliūdami į orieras ir prisiusdami ant jų piinngus visada uždėkite szitokį adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO., Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todel nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia,

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated LA BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address: **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. — Editor.)

SILPNUMAS

kuno, organizmo ir kraujo, gali but sudrutyta reikalaujant.

SEVEROS BLOOD PURIFIER

Priduoda kuniszką smarkumą ir karsztį ir turi didelę veikmę ant nervų; teipgi priduoda apetitą, **PREKĖ \$1.00.**

Severos Balsamas del Plaucziu

Yra moksliszkaiz sutaisyta gydule dėl palengvinimo kvėpavimo dusulingiems, persiszaldziusiems ir t. t.

25 ir 50 cts.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

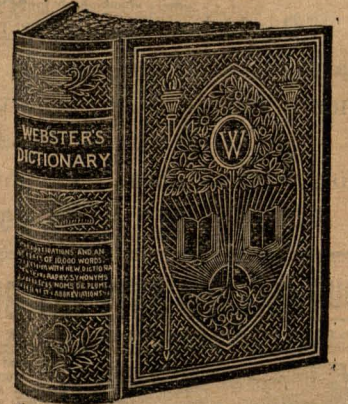
Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Griaciziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas
421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
[The Werner Company is thoroughly reliable. — Editor.]

WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina piningus.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikshti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.